

Linnut

vuosikirja 2016

Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 2016 harvinaisuushavainnot

Roni Väisänen, Hannu Huhtinen, Karri Kuitunen, Petri Lampila,
Aleksi Lehikoinen, Petteri Lehikoinen, Jyrki Normaja & William Velmala

■ Suomelle uusina lintulajeina hyväksyttiin vuonna 2016 preeriahahlaaja ja idänpikkusieppo. Vuoden 2016 lopussa oli Suomessa tavattu luonnonvaraisesti 477 lintulajia. Aiemmin alle viisi kertaa tavattuja suurharvinaisuuksia vuonna 2016 olivat amerikanmustalintu, pikkutuulihaukka, ruostepyrstö ja aavikkotulkku. Taigarautiaisia havaittiin ennätysmäiset 66 yksilöä.

BirdLife Suomen rareiteettikomitea (RK) käsittelee vuodelta 2016 tähän katsaukseen 313 lomaketta, joista hyväksyttiin 255 (81 %). Havainnoista hylättiin 41 (13 %). Aiempien vuosien havaintoja saatiin myös käsiteltä siten, että katsauksen kokonaislomakemäärä on 347. Näistä hyväksyttiin 272 (78 %) ja hylättiin 58 (17 %). Hyväksytyihin tai hylättyihin ei ole laskettu ns. X-arkistoon (ks. Lehikoinen ym. 2009) siirrettyjä tai pöydälle jätettyjä havaintoja. Tutkintapyyntöinä RK:lle ilmoitettuja havaintoja ei ole mukana hylätyissä havainnoissa. Vuoden 2016 lomakkeista 73 prosenttiin liittyi joko valokuva, video tai äänite.

Havainnot luokiteltiin seuraaviin kategorioihin:

- A. Laji, joka on tavattu ilmeisesti luonnonvaraisena ainakin kerran vuoden 1949 jälkeen.
- B. Laji, joka on tavattu ilmeisesti luonnonvaraisena vain vuosien 1800 ja 1949 välillä.
- C. Laji, jonka karanneista tai vapautetuista yksilöistä on maahan syntynyt elinvoimainen populaatio tai yksilöt ovat peräisin toisen maan tällaisesta populaatiosta.
- D. Laji, joka ei ole lähes varmasti luonnonvarainen (jolloin se sijoitetaan kategoriaan A) tai lähes varmasti karkulainen (kategoria E).
- E. Varma tai lähes varma tarha- tai häkkikarkulainen.

Suomelle uusina lintulajeina hyväksyttiin A-kategoriaan preeriahahlaaja ja idänpikkusieppo. Aiemmin alle viisi kertaa tavattuja suurharvinaisuuksia vuonna 2016 olivat amerikanmustalintu (5. havainto), pikkutuulihaukka (5. havainto), ruostepyrstö

(2. havainto) ja aavikkotulkku (4. havainto). Suomelle uusia alalajeja ei vuonna 2016 havaittu. E-kategoriaan hyväksyttiin Suomen ensimmäinen havainto intianriisihaikarasta. Preeriahahlaajan ja idänpikkusiepon jälkeen Suomessa luonnonvaraisesti tavattujen lintulajien luettelossa (A-, B- ja C-kategoriat) on vuoden 2016 lopussa 477 lajia.

Ennätysrunsa esiintyminen todettiin taigarautiaisella (66 yksilöä), arotaskulla (viisi yksilöä), vaaleakultarinnalla (kaksi yksilöä), tulipäähippiäisellä (kymmenen yksilöä) ja mäntysirkulla (kaksi yksilöä). Tavanomaisista runsaampina esiintyivät myös silkkihaikara, idäntururikyyhky, etelänsatakieli, aavikkotasku, kashmirinuunilintu ja viita-tiainen.

RK julkaisi vuonna 2016 Linnut-lehdessä määritysartikkelit västäräkin *leucopsis*-alalajista ja sepelhanhen *nigricans*-alalajista (Lehikoinen & Huhtinen 2016, Huhtinen 2016).

Määrittämisongelmia

RK:n käsittelyyn tulevissa havaintoilmoituksissa on usein kyse taksoneista, joiden määrityskriteerit eivät ole täysin selvillä. Komitea joutuu hankalimmissa määritysongelmissa tukeutumaan usein koti- ja ulkomaisiin asiantuntijoihin sekä tekemään laajaa omaa tutkimustyötä. Tästä syystä joidenkin havaintojen tai lajien/alalajien käsittely saattaa tuntua hitaalta.

Yhtenä esimerkkinä paljon työtä vaatineesta tutkinnasta on Mustasaarella 2014 tavattu keltävästäräkki (kts. Lampila 2017), joka vasta Englantiin suuntautuneen RK:n museokäynnin sekä useiden osin ristiriitaisen asiantuntijalausuntojen jälkeen saatiin määritettyä Pohjoismaiden ensimmäiseksi syksyiseksi *feldegg*-alalajin keltävästäräkiksi, yli kahden vuoden tutkinnan jälkeen.

Vuosaaren taigarautiaispäikalle tupsahti myös Suomen 11. mustakurkkurautiainen. *Black-throated Accentor Prunella atrogularis*.
PETTERI HYTÖNEN, Helsinki,
23.10.2016.

RK:n pöydällä on edelleen päätöksiä odottamassa mm. useita havaintoja laulavista *tristis*-tiltalteista, *sibiricus*-alalajin isolepinkäisistä ja valkopäätiäisistä sekä sen ja sinitiaisen risteymistä. Etenkin lepinkäisten ja tiaisten osalta tilanne näyttää selkiytyvän RK:n syksyllä 2016 Pietariin suuntautuneen museokäynnin tuloksena, ja saattaa olla, että ainakin nämä niput saadaan käsiteltyä vuoden 2017 katsaukseen mennessä.

Naaraspukuiset mäntysirkut

Naaraspukuisten mäntysirkkujen määrittäminen on klassinen määrittämisongelma, ja aiheesta on kirjoitettu lukuisia artikkeleja länsieurooppalaisissa lintulehdissä. Mäntysirkkukoiraat ovat helposti tunnistettavia, mutta naaraspukuiset usein lähes identtisiä keltasirkkujen kanssa. Lajien esiintymisalueet ovat päällekkäisiä noin 3000 km matkalta, ja lajit risteytyvät säännöllisesti. Tämä tuo omat haasteensa määrittämiseen ja siten tiukat vaatimukset dokumentaatiolle. Mäntysirkun julkaisukriteerit ovat erityisesti naaraspukuisten osalta tiukat.

Vuosina 2006–2007 Oulaisissa ja Kokkolassa havaittiin naaraspukuiset mäntysirkkukandidaatit, jotka käynnistivät RK:ssa syvällisen tutkinnan tällaisessa puvussa olevien mäntysirkkujen määrittämiseksi Suomessa. Lisää havaintoja vastaavalaistista yksilöistä tehtiin 2012 ja 2014. Lajeille on kuvattu monia keskimääräisiä ja suuntaa-antavia tuntomerkkejä, mutta perinteisesti määrittämisen ajateltiin kulmineituvan siihen, onko linnun höyhenpuvussa keltaista väriä vai ei.

RK:n jäsenet mm. tutustuivat eri museoiden nahkakokoelmiin, joista kävi ilmi, että levinneisyysalueensa ydinosaissa mäntysirkut ovat myös naaraspuvussa ryhmänä tunnistettavia ja keltasirkusta selvästi poikkeavia. Niillä on mm. vahvaa punaruskeaa viirutusta vatsapuolella sekä kontrastikasta viirutusta tai kuvioita rinnassa ja päässä. Yksittäiset tuntomerkit kuitenkin vaihtelevat yksilökohtaisesti paljon, joten monia yksilöitä ei voi määrittää yksiselitteisesti ainakaan maasto-oloissa.

Vuonna 2016 RK sai mäntysirkkututkinnan vihdoin päätökseen ja käsittelee siis kaikki aiemmin hyväksytyt ja pöydällä olleet havainnot naaraspukuisista mäntysirkkuista. Aiheesta keskusteltiin myös muiden Pohjoismaiden ritariteetikomiteoiden kanssa. Lajin määrittämisestä viime vuosina ilmestyneet määrittämiskäytännöt (erityisesti Hellquist 2015) toivat aiheeseen lisävalaistusta ja avustivat uusien julkaisukriteerien laatimisessa.

Käsittelyn tuloksena todettiin, ettei yksikään havainto täytä uusia julkaisukriteere-

jäjä. Näin ollen kaikki aiemmin hyväksytyt ja pöydällä olleet uudet havainnot naarasmäntysirkkuista hylättiin. Niiden ei katsottu kiistattomasti olevan mäntysirkkuja, eli keltalattomia keltasirkkuja tai risteymiä ei voitu varmuudella sulkea pois vaihtoehdoista. Keltaisen puuttuminen on edelleen tärkein yksittäinen tuntomerkki, mutta Suomessa julkaisukriteerit täyttävän tyyppillisen mäntysirkun tulee erota keltasirkusta myös muiden piirteiden osalta. Mäntysirkun määrittämisestä julkaistaan yksityiskohtainen artikkeli tulevaisuudessa.

DNA-näytteiden käsittelystä

Tänäkin vuonna RK:lla oli mahdollisuus analysoida höyhennäytteistä mitokondriaalista DNA:ta Oulun yliopistolla Bongariliiton myöntämän apurahan turvin. Varsin useissa näytteissä oli kuitenkin ihmiskontaminaatiota siinä määrin, ettei analyysi onnistunut. DNA-analyysiin toimitettavien sulkien ja höyhenten koskettelua paljain käsin (etenkin tyviosasta) tuleekin ehdottomasti välttää!

RK:n kokoonpano

RK:n kokoonpano toimintavuonna 2016 oli seuraava: Jyrki Normaja (puheenjohtaja), Roni Väisänen (sihteeri), Hannu Huhtinen, Petri Lampila, Aleksi Lehikoinen, PETERI Lehikoinen ja William Velmala. Jyrki Normaja luopui jäsenyydestä 15.3.2017. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin William Velmala ja uudeksi rivijäseneksi 15.3.2017 alkaen Karri Kuitunen. RK kokoontui vuoden 2016 aikana kolmesti: tammi-, maaliskuun ja elokuussa.

RK:n www-sivut ovat osoitteessa <http://www.birdlife.fi/havainnot/harvinaisuudet/rk> ja AERC:n (Association of European Records and Rarities Committees) osoitteessa www.aerc.eu.

Merkintätapoja

Linnun ikä merkitään kalenterivuosina: **1kv** = samana kalenterivuonna syntynyt, **2kv** = edellisenä kalenterivuonna syntynyt, **+1kv** = ennen kuluva kalenterivuotta syntynyt jne. Muut käytetyt lyhenteet: **ad** = aikuisen puvussa, **imm** = ei vielä aikuisen puvussa, **subad** = vanhempi kuin nuorimman ikäluokan lintu, mutta ei vielä aikuisen puvussa, **jp** = juhlapukuinen (lajeilla, joilla on lisääntymistoimintoihin liittyvä värikkäämpi puku osan vuotta), **tp** = talvipukuinen (lajeilla, joilla on normaali kierrossa selvästi erivärinen puku talvella ja kesällä, tp viittaa "talvisen näköiseen" pukuun riippumatta siitä, mihin höyhensukupolven höyhenet kuuluvat tai mihin aikaan vuodesta se lintu on), **vp** = vaihtopukuinen (tyypillisesti

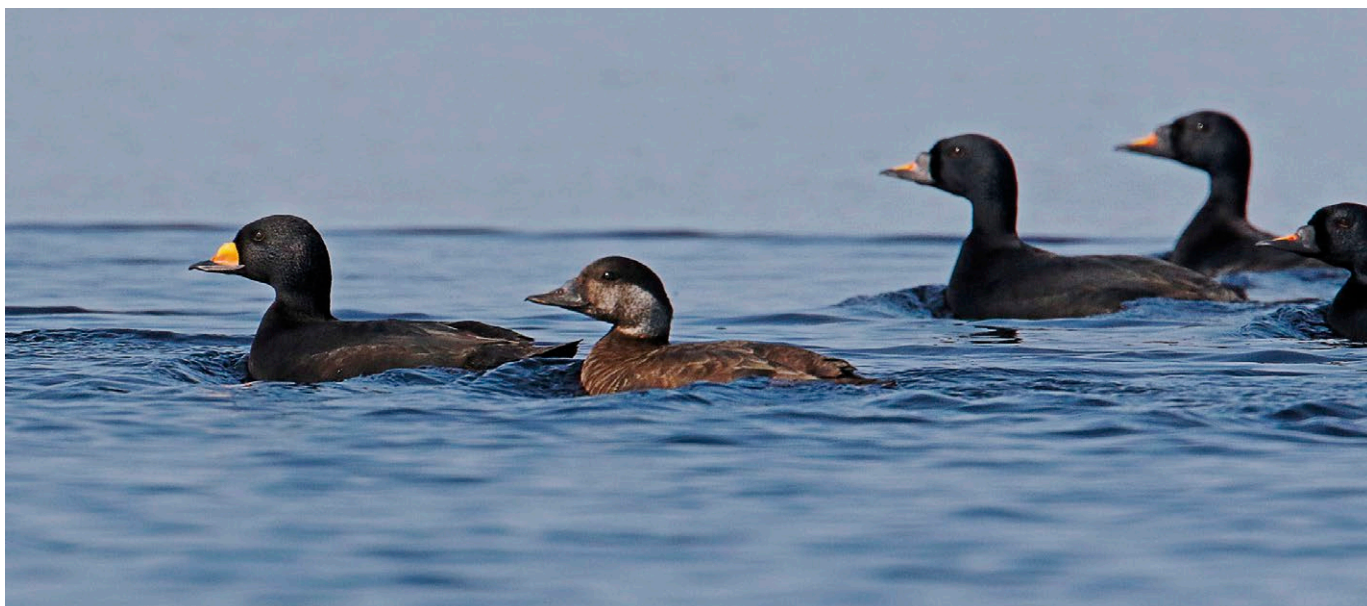
sulkimassa kesäpukuun tai talvipukuun), **k** = koiras, **n** = naaras, **n-puk** = naaraspukuinen (linnulla on naaraan puvun näköinen puku, tyyppillisesti naaras tai nuori lintu), **pm** = maastopoikainen, **reng** = lintu on pyydystetty/rengastettu, **v** tai **ään** = RK:lla on ollut käytössään päätöstä tukevaa valokuva-, video- tai äänitemateriaalia. **Mnäyte** = lintu on kuollut ja taltioitu museoon. **Hnäyte** = elävästä linnusta on saatu höyhen- tai muu vastaava näyte. Muuttavasta linnusta on ilmoitettu usein ilmansuunta (**N** = pohjoinen jne.).

Jos kahden havainnon lintuysilöiden todetaan olevan samoja, tästä on kiistaton todiste esim. pukutuntomerkeissä tai linnulla on luettu rengas. Samoiksi ja todennäköisesti samoiksi tulkitut linnut lasketaan yhdeksi yksilöksi yhteislukumäärissä, mahdollisesti samat lasketaan kahdeksi (tai useammaksi) yksilöksi. Milloin yksilömäärää ei ilmoiteta, havainto koskee yhtä yksilöä. Pieni **a**-kirjain lukumäärän edessä tarkoittaa, että linnut ovat olleet yhdessä parvessa.

Havainnoitsijaluettelossa linnun havainnut ilmoittaja on ensimmäisenä. Jos lomakkeen tekijä ilmoittaa muiden tekemiä havaintoja, hänen nimensä on viimeisenä. Muiden havainnoijien nimet ovat siinä järjestyksessä, jossa ne esiintyvät lomakkeella, ja jos nimiä on paljon, mainitaan vain osa. Jos RK on saanut samasta havainnosta useita lomakkeita, tiedot on yhdistetty, ja havainnoijat ovat yksien sulkeiden sisällä. Muutaman havainnon kohdalla ilmoittajana mainitaan vain **ilm. RK** tai **ilm. ARK**. Näistä havainnoista ei ole saatu lomaketta, mutta ne on käsitelty julkaistujen valokuvien perusteella.

Katsauksessa on lajin nimen jälkeen sulussa kolme lukua. Ne ilmaisevat tavattujen yksilöiden lukumäärä: ensimmäinen luku käsittää ajan vuoteen 1974 asti, toinen luku RK:n toiminnan alkamisesta vuonna 1975 vuoden 2015 loppuun asti ja kolmas vuoden 2016. Näiden lukujen jälkeen on yhtäsuuruusmerkki, jota seuraa kaikkina aikoina tavattujen yksilöiden kokonaismäärä. Toisissa sulussa luetellaan yhdeksän edeltävän vuoden (2007–2015) yksilömäärät aikajärjestyksessä. Lukumäärä on ko. vuonna löytyneiden uusien lintujen lukumäärä, ei siis välttämättä ko. vuodelta hyväksytyjen yksilöiden määrä.

Vuodelta 2016 kuluvan vuoden puolelle paikalla pysyneiden lintujen viimeinen havaintopäivä julkaistaan tässä katsauksessa korkeintaan helmikuun loppuun asti. Maaliskuuhun tai pidempään paikalla olleiden lintujen viimeiset havaintopäivät julkaistaan vuoden 2017 RK-katsauksessa.

Vanhan amerikanmustalintukoiraan nokan keltainen kattaa koko kyhmy. Paljon keltaista nokassa omaaviin mustalintukoiraisiin verrattuna keltainen ulottuu nokan tyvellä höyhenyksen asti lähes koko nokan korkeudelta (ts. nokan alareunan musta on kapea ja väriraja höyhenyksen mustaan on lähes pystysuora) ja sieraimesta nokan kärkeä kohden keltaista on vain vähän. Black Scoter *Melanitta americana*. MARKKU SAARINEN, Keuruu, 9.5.2016.

Hyväksytyt havainnot:

Kategoria A

Sepelhanhi *Branta bernicla nigricans*
(0, 7, 1) = 8 (0, 0, 0, 0, 1, 0, 0, 0, 1)

28.–29.7.2015 Vöyri Hällgrund +2kv (v) (Ari Valkola, ilm. Aarne Lahti); **14.10.** Keuruu Keuruselkä Kaukanen +1kv (v) (Markku Saarinen, Roope Ruokonen).

Nigricans-alalajin sepelhanhen määrittämiseen liittyy suuria haasteita, erityisesti jos lintu on kuluneessa puvussa, jolloin alalajien välistä eroja on vaikea tulkita (Millington 1997, Martin 2002, Wynn 2003, Reeber 2015). Sepelhanhella myös alalajien välinen risteytyminen on ongelmallista, sillä Eurooppaan harhautuneet hanhet voivat helposti paritua paikallisten alalajien kanssa ja saada risteymäpoikasia. Tämän vuoksi esimerkiksi muuttola havaittavien lintujen pukutuntomerkkien yksityiskohtia on mahdotonta varmistaa sillä tarkkuudella, että tällaiset välimuotoiset yksilöt voitaisiin varmuudella sulkea pois. Keuruun lintu sopii hyvin syksyisten lintujen esiintymiskuvaan, mutta sen sijaan Euroopan mittakaavassa poikkeukselliseen aikaan havaitun Vöyriin linnun määrittämisestä on julkaistu erillinen artikkeli (Huhtinen 2016).

Amerikanhaapana x haapana

Anas americana x *A. penelope*
(0, 2, 0) = 2 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

27.4.1999 Liperi Pappelonsaari k (Pentti Zetterberg); **28.4.1999** Liperi Hepolahti k (Pentti Zetterberg, Petri Palviainen).

RK käsitteli uudelleen kaikki vanhat ja tuoreimmat ilmoitukset amerikanhaapanaristeymistä, ja nämä hyväksytyt Liperin havainnot koskevat pukutuntomerkkien perusteella eri yksilöitä. Risteymien määrittäminen osoittau-

tui havaintojen uusintakäsittelyssä haasteelliseksi, sillä myös muut risteymävaihtoehdot ja poikkeavan väriset tavalliset haapanat täytyy ottaa huomioon. Tämän takia määrittäminen pitää perustaa useisiin tuntomerkkeihin, ja pelkkä vihreä väri silmän takana ei ole riittävä peruste risteymä määritykselle. Uusintakäsittelyssä kaksi aikaisemmin hyväksyttyä havaintoa hylättiin uuden linjauksen perusteella. Votier ym. (2003) ovat kirjoittaneet amerikanhaapanan ja haapanaristeymien määrittämisestä.

Sinisiipitavi x lapasorsa

Anas discors x *A. clypeata*
(0, 6, 1) = 7 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 5, 0, 0)

24.4. Parainen Matholmsfladan k (v) (Kari Kaunisto, Tomi Kaijanen).

Tästä risteymätyypistä on kaksi aikaisempaa havaintoa: koiras Hämeenlinnasta 5.6.2001 ja sinisiipitavinaaraan hoitama viiden poikasen poikue Polvijärveltä kesältä 2013. Lapasorsan tiedetään risteytyvän myös ainakin punatavin kanssa. Tämä risteymätyyppi muistuttaa suuresti sinisiipitavin ja lapasorsan risteymää. Risteymät eroavat parhaiten rinnan värin perusteella: punataviristeymällä punainen ja sinisiipitaviristeymällä valkea.

Amerikantukkasotka *Aythya collaris*

(0, 19, 1) = 20 (1, 2, 1, 1, 1, 2, 0, 0)

1.5. Pori Enäjärvi k (v) (Petteri Mäkelä, Mimosä Mäkelä ym.).

Amerikantukkasotka x tukkasotka

Aythya collaris x *A. fuligula*
(0, 2, 0) = 2 (0, 0, 0, 0, 1, 0, 0, 1, 0)

21.–26.12. Föglö Degerby k (v) (Rami Lindroos).

Havainnon tulkitaan koskevan samalla paikalla joulukuusta 2011 lähtien talvikausiin havaittua yksilöä.

Amerikanmustalintu *Melanitta americana*
(1, 3, 1) = 5 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 1)

9.5. Keuruu Keuruselkä Isohiekka +2kv k (v) (Markku Saarinen, Roope Ruokonen ym.).

Vasta viides havainto maastamme ja samalla ensimmäinen bongattavissa oleva yksilö. Myös aiemmat on havaittu mustalinnun päämuuttoaikaan mustalintuparviin mukana ja lienevät mustalintujen kanssa Länsi-Euroopassa talvehtivia yksilöitä. Tuoreimmista havainnoista poiketen ensihavainto on kerätty Kökarista v. 1926 ja tallennettu Turun yliopiston Eläinmuseon kokoelmiin. Amerikanmustalintua tunnistettaessa on kiinnitettävä huomiota nokan keltaisen alueen muotoon ja laajuuteen, jotta pystytään sulkemaan pois nokan kyhmy suhteen normaalista poikkeavat, laajalti keltaista nokassa omaavat mustalintukoiraat (Reeber 2015).

Pilkkaniska *Melanitta perspicillata*

(10, 60, 3) = 73 (0, 4, 1, 1, 1, 3, 0, 0, 1)

19.5. Kirkkonummi Mäkiluoto 2 k E (Sami Tuomela, Markku Jämsä, Matti Kapanen, Kalle Sulkava); **30.5.** Utsjoki Pulmankijärvi k (v) (Leo Saarijärvi).

Myrskylintu *Fulmar glacialis*

(12, 25, 1) = 38 (0, 1, 0, 1, 1, 0, 0, 1, 1)

18.6. Enontekiö Pöyrisjärvi NW (Risto Salo).

Tyyppillinen havainto Suomesta: kesäinen havainto Pohjois-Suomesta. RK:n hyväksymistä Suomen havainnoista 11 on Pohjois-Suomen sisämaasta. Yhdeksän havaintoa on länsi- ja lounaisrannikolta ja viisi havaintoa on Keski-Suomen sisämaasta. Havainnot jakautuvat seuraavasti kuukausittain: tammi- 1, helmi- 3, maalisiipitavi- 1, huhti- 1, touko- 0, kesä- 3, heinä- 7, elokuu- 3, syys- 2, loka- 0, marras- 3 ja joulukuu 1.

Kuvan 3kv suula kalasteli Hailuodon ja Oulun Huikun välillä liikennöivän lautan vanavedessä antaen lentonäytöksiä lintuharrastajien iloksi. Suulan höyhenpuku kehittyy nuoren ruskeasta vanhan mustavalkoiseen 4–5 vuodessa. Kesällä kaksivuotias, kolmannen kalenterivuoden yksilö muistuttaa jo varsin paljon vanhaa, mutta yläpuolella suurin osa kyynär- ja pyrstösulista sekä kyynärsiiven ja selän höyhenistä on vielä tummia. Vastaavasti kolmevuotiaalla, neljännen kalenterivuoden yksilöllä kyynär- ja pyrstösulat ovat tavallisesti pianon koskettimien tapaan mustavalkoiset sekä kyynärsiiven peitinhöyhenet ja selkä jo suurimmaksi osaksi valkoiset (Camphuysen 2007). Suulan puvunkehityksen nopeus vaihtelee kuitenkin yksilöllisesti, minkä vuoksi iännääriyksessä tulee olla varovainen. Northern Gannet *Morus bassanus*. JUHA MARKKOLA, Oulu, 4.6.2016.

Suula *Morus bassanus*

(3, 51, 2) = 56 (0, 1, 2, 1, 0, 0, 1, 7, 2)

4.6. Hailuoto-Oulu Huikku-Riutunkari 3kv (v) (Juha Markkola, Hannele Ketola, Markku Ketola ym.); **19.9.** Vöyri Lälax 1kv (v) (Lilian Hautanen, Alf Staffans, ilm. Tomas Klemets).

Tavanomainen esiintyminen. Vöyriin nuori suula löytyi maalaistalon puutarhasta ja se tapettiin merimetsäksi määritettynä. Yksilö oli rengastettu pesäpoikasena 22.7.2016 Venäjällä Barentsinmeren rannikolla sijaitsevalta Kharlovin saarella, joka on osa Kantalahden luonnonpuistoa. Kysymyksessä on Itämeren ensimmäinen löytö Venäjällä rengastetusta suulasta (Noskov ym. 2016).

Yöhaikara *Nycticorax nycticorax*

(1, 8, 2) = 11 (0, 0, 0, 0, 1, 0, 0, 0, 0)

29.4. Parainen Utö +2kv (v) (Jorma Tenovu, Kari Korhonen, Reijo Vikman, Ville Räihä ym.); **2.–3.5.** Pori Leveäkari +2kv (v) (Petteri Mäkelä ym.); **17.5.** Kökar Oppsjön +2kv (v) (Antti Mikala, Arto Keskinen, Ari Veijalainen).

Utön ja Porin linnuilla voidaan kuvamateriaalin perusteella todeta olevan useita identtisiä pukutuntomerkkejä pään, nokan, rinnan ja siiven alapintojen alueilla. Tämän perusteella havainnot koskevat samaa yksilöä. Vaikka haikaroiden paljaiden osien väri voi muuttua nopeastikin kirkkaaseen soi-

dinpukuun, voidaan Kökarin linnulla todeta olevan Utön ja Porin linnusta poiketen kokonaan musta nokka ja esimerkiksi kirkkaan oranssit jalat. Näiden tuntomerkkien ja muutamien rusehtavien kyynärsulkien, ilmeisesti edellisen sukupolven kuluneiden sulkien, perusteella Kökarin lintu tulkittiin eri yksilöksi.

Silkkihai-kara *Egretta garzetta*

(0, 30, 4) = 34 (0, 2, 1, 0, 2, 0, 3, 0, 5)

28.4. Lapua Hirvijärvi (v) (Harri Hutri, Jukka Koivisto, Arto Halttunen, Tapio Sadeharju ym.); **16.–17.5.** Rauma Unajanlahti (v) (Ari Ahtiainen, Esa Helander ym.); **25.5.** Virolahti Eerikkälä (Rauno Sandberg, Jouko Hiltunen, Timo Yrjölä, Mirja Yrjölä); **26.5.** Espoo Laajalahti (v) (Antti Mikala, Jani Ceder, Kari Koi-vumäki, Pekka Puhjo, Inka Plit ym.); **27.5.** Kirkkonummi Saltfjärden (v) (Ilm. RK); **27.5.** Porvoo Ruskis NE (Thomas Hedberg); **29.5.** Loviisa Aspskär (Harri Malkio, Nang Chinda nai Siang).

Toinen runsas vuosi perättäin silkkihai-karalle. Laji on runsastunut pesimälintuna Länsi-Euroopassa, ja esimerkiksi Britannian ensipesinnästä vuonna 1996 pesimäkanta on kasvanut vuoteen 2013 mennessä reiluun 700 pariin (Holling ym. 2015). Virolahden, Espoon, Kirkkonummen ja Porvoon havaintojen tulkittu koskevan todennäköisesti

samaa yksilöä havaintoajankohtien ja lento-suuntien perusteella. Myös Loviisan havainto voi koskea samaa yksilöä, mutta havaintoketjun katkeamisen vuoksi se tulkittiin mahdollisesti samaksi ja lasketaan uudeksi yksilöksi.

Hanhikorppikotka *Gyps fulvus*

(6, 8, 1) = 15 (1, 0, 0, 0, 0, 1, 0, 0, 0)

25.9. Kirkkonummi Järsö WSW (Jukka T. Hauru, Pirkko Elfvingren).

Arokotka *Aquila nipalensis*

(1, 61, 1) = 63 (1, 3, 2, 3, 2, 2, 1, 2, 1)

16.5. Hamina Lupinlahti subad E (Eero Hietanen).

Pikkukotka *Aquila pennata*

(0, 21, 1) = 22 (1, 0, 1, 2, 1, 0, 6, 2, 0)

22.6. Kirkkonummi Saltfjärden oranssi värimuoto WSW (v,video) (Touko Torppa, Tapio Havukainen).

Pikkukotka on edelleen hyvin harvinainen Suomessa, vaikka lajin havaintomäärät ovat lisääntyneet 2010-luvulla. Pikkukotka on helppo sekoitettavissa moneen Suomessa yleisemmin tavattavaan petolintulajiin, minkä takia RK on pitänyt varsin tiukkaa linjaa etenkin tumman värimuodon yksilöiden sekä syksyisten havaintojen hyväksymiselle. Forsman (2016) on kirjoittanut hiljattain lajin määrittämisestä.

Isohaarahaukka *Milvus milvus*

(11, 78, 9) = 98 (4, 3, 0, 3, 5, 0, 9, 1, 22)

9.4.2015 Paimio Paimionlahti NE (Tarmo Nurmi); **11.4.2015** Hanko Täktom N/W (Mikko Kataja, Johanna Klemettinen-Kataja, Dick Forsman, Inki Forsman); **29.3.** Raisio Raisionlahti SE (v) (Ismo Saarinen, Vesa Virtanen, Hannu Aunio, Markku Lundman ym.); **29.3.** Turku Koroinen E (v) (Totti Toiskallio); **29.3.** Salo Kokkila (v) (Tarmo Lehtilä, Janne Riihimäki, Jouni Tittonen, Paul Boijer); **29.3.** Salo Vartsala Jokiniemi (v) (Hannu Kormanen); **31.3.** Salo Halikko Kokkila NE (v, video) (Mika Ilari Koskinen, Jouni Tittonen, Paul Boijer); **1.4.** Lieto Yliskulma (Esa Rajamäki); **1.4.** Mynämäki Mietoistenlahti NE (v) (Hannu Allonen, Kari Lahtela); **1.4.** Raasepori Karjaa Lähprasket NE (Jukka Leskelä); **3.4.** Pori Kyläsaari SE (v) (Petteri Mäkelä, Jaakko Esama); **8.4.** Nurmijärvi Lepsämä SSW (Seppo Rantanen, Arja Heikkinen, Timo Kärkkäinen); **8.4.** Kaarina Kuusistonlahti +2kv SE (Veijo Peltola, Esko Gustafsson); **8.4.** Raisio Raisionlahti SE (v) (Vesa Virtanen, Veli-Matti Suominen, Masi Kopsa, Tapani Siikilä); **8.4.** Turku Länsikeskus E (v) (Juhani Salmi, Veera Salmi); **8.4.** Turku Koroinen SE (v) (Peter Uppstu, Päivi Sirkiä, Emma Kosonen); **10.4.** Hanko Svanvik +2kv W (Hannu Huhtinen, Rami Metsäranta); **17.4.** Kouvola Junkkarinjärvi S (v) (Teo Ylätalo); **28.4.–1.6.** Salo Perniö Yliskylä +2kv n (v) (Janne Riihimäki ym.).

Vuoden 2015 kaksi uutta havaintoa nostavat ko. vuoden kokonaismäärän 22 eri yksilöön. **29.3.** havainnot koskevat kaikki todennäköisesti samaa yksilöä, joka havaittiin myös **31.3.** Salossa, **1.4.** Mynämäellä ja **3.4.** Porissa. Havainnot Raisiosta, Turusta ja Kaarinasta **8.4.** koskevat todennäköisesti samaa yksilöä. Salon Perniössä pitkään oleillut yksilö yritti pesiä haarahaukan kanssa, mutta pesintä epäonnistui.

Arohiirihaukka *Buteo rufinus*

(0, 13, 2) = 15 (1, 1, 1, 0, 0, 0, 0, 0)

11.5. Keuruu Keurusselkä Isohiekkä N (Markku Saarinen, Roope Ruokonen); **5.7.** Helsinki Ruskeasu NE/E (Johannes Silvonon); **5.–6.7.** Helsinki Vuosaari täyttömäki 2kv (v) (Kimmo Heiskanen, Jukka Pirttinen, Mikko Salonen ym.).

Helsingin havaintojen tulkittiin koskevan todennäköisesti samaa yksilöä.

Pikkutuulihaukka *Falco naumanni*

(0, 4, 1) = 5 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 1, 0, 0)

29.5. Kemiönsaari Björkboda/Högmo +2kv k (Henrik Lindholm).

Kemiönsaaren pikkutuulihaukka oli vasta Suomen viides havainto tästä tuulihaukan lähisukulaisesta, joka pesii laajalla alueella läpi eteläisen Euroopan kohti itää, Keski-Aasiasta aina Kiinaan ja itäisimpään Venäjään. Pikkutuulihaukan erottaminen tuulihaukasta on erittäin haasteellista, ja parhaat yksittäiset tunto-merkit iästä ja sukupuolesta riippumatta löytyvät siiven rakenteesta, jossa pikkutuulihaukalla on tuulihaukkaan verrattuna suhteellisesti pidempi uloin käsisulka, ja toisaalta kynsien väristä, joka pikkutuulihaukalla on vaalea (Forsman 2016). Näitä diagnostisia tuntomerkkejä on yleensä maastossa lähes mahdotonta todeta, mutta hyvälaatuisista valokuvista niiden arvioiminen on usein mahdollista. Suomen aiemmista havainnoista kaksi on koskenut loppukeväistä vanhaa +2kv koirasta, yksi heinäkuista pidempään paikalla ollutta ensimmäisen kesän koirasta ja yksi kuolleen löytynyt myöhäissyksystä nuorta 1kv naarasta.

Neitokurki *Grus virgo*

(1, 15, 1) = 17 (0, 0, 1, 0, 0, 1, 0, 0, 1)

24.5. Maalahti Börängen +2kv (v) (Stefan Roy-Owe Sjöholm); **25.–26.5.** Maalahti Tu-

vas +2kv (v) (Aarne Lahti ym.); **26.5.** Vaasa Söderjärden +2kv (v) (Aarne Lahti ym.).

Havainnot koskevat todennäköisesti samaa yksilöä, joka kierteli Vaasan seudun kurkkipaikkoja toukokuun lopulla.

Paksujalka *Burhinus oedicnemus*

(1, 17, 1) = 19 (0, 0, 0, 1, 1, 0, 0, 1, 0)

10.5.–18.7. Kuusamo Kantokylä (v) (Timo Törmänen ym.).

Pitkään Kuusamossa viihtynyt paksujalka ehti viihdyttää arviolta 700 lintuharrastajaa, ennen kuin joutui petollinnun, mahdollisesti alueella liikkuneen muuttohaukan saaliiksi. Hieman vastaava havainto tehtiin 8.7.1996 Kestilässä, josta löytyi paksujalan jäänteet muuttohaukan pesältä. Kuusamon linnun jäänteitä säilytetään Oulun yliopiston eläinmuseon kokoelmissa.

Aropääskykahlaaja *Glareola nordmanni*

(6, 15, 1) = 22 (1, 0, 1, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

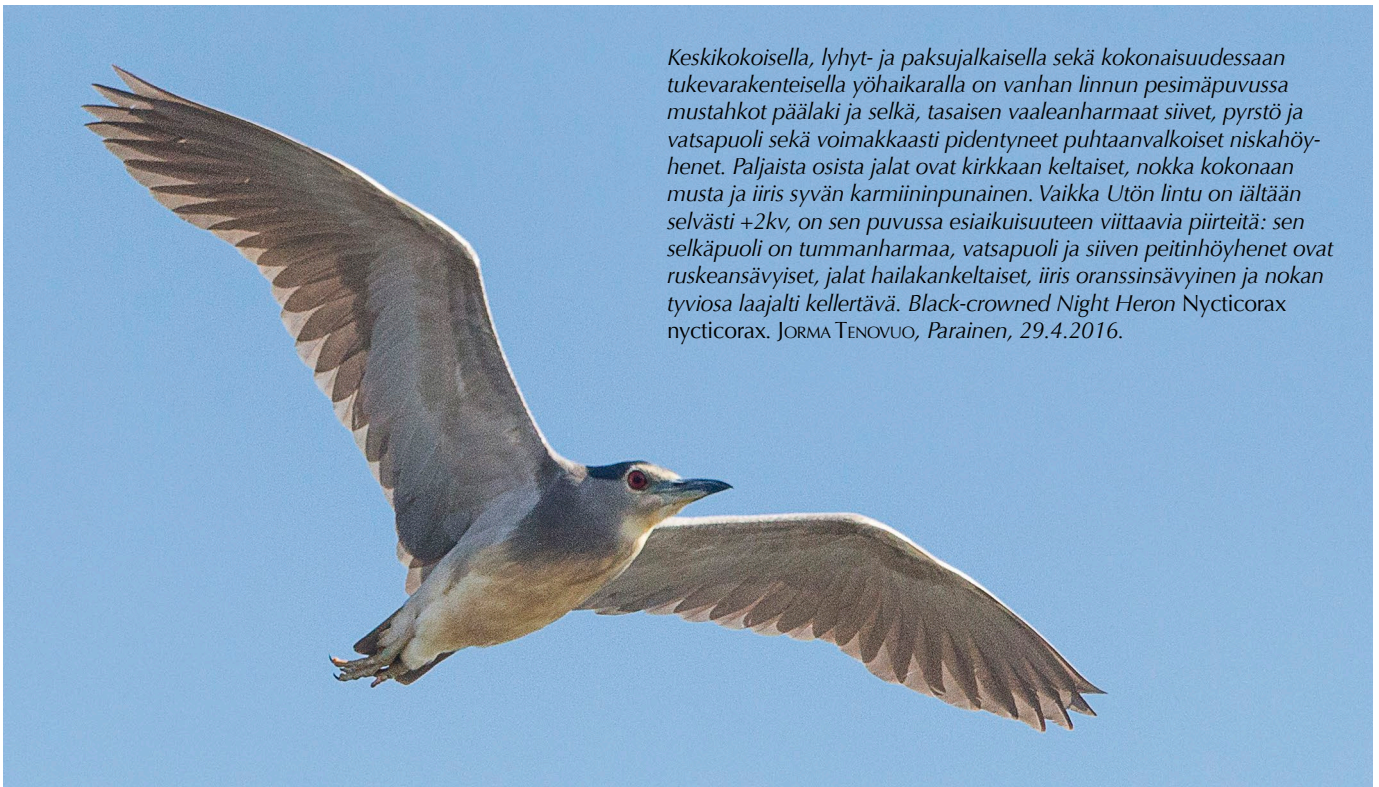
24.–27.8. Helsinki Vanhankaupunginlahti 1kv (v) (Mauri Karonen, Petri Lankila, Taavi Sulander ym.); **25.8.** Helsinki Kivikko (Ilpo Kuronen); **26.–27.8.** Vantaa Seutula Isoniittu 1kv (v) (Pekka Ikonen, Jussi Salokorpi, Timo Lintula ym.); **27.8.** Helsinki Vuosaari maankaatopaikka W (Kimmo Heiskanen, Jukka Pirttinen, Kari Aalto, Petri Shemeikka ym.).

Kaikkien havaintojen tulkitaan koskevan todennäköisesti samaa nuorta yksilöä, joka kierteli pääkaupunkiseudun itäosissa.

Mustajalkatylli *Charadrius alexandrinus*

(18, 72, 3) = 93 (1, 5, 1, 0, 5, 0, 1, 4, 3)

15.4. Brändö Torsholma n (v) (Jukka Tobiasson); **15.5.** Lemland Lågskär n (v) (Tapio Aalto, Soili Leveelahti, Antti Kause, Markus Lampinen, Valtteri Salonen ym.); **19.–24.6.** Pori Yyteri Teeriniemi n (v) (Petteri Mäkelä, Pertti Kalinainen, Esa Mäkelä ym.).

Keskikokoisella, lyhyt- ja paksujalkaisella sekä kokonaisuudessaan tukevarakenteisella yöhaikaralla on vanhan linnun pesimäpuvussa mustahkot päälaki ja selkä, tasaisen vaaleanharmaat siivet, pyrstö ja vatsapuoli sekä voimakkaasti pidentyneet puhtaanvalkoiset niskahöyhenet. Paljaista osista jalat ovat kirkkaan keltaiset, nokka kokonaan musta ja iiris syvän karmiininpunainen. Vaikka Utön lintu on iältään selvästi +2kv, on sen puvussa esiaikaisuuteen viittaavia piirteitä: sen selkäpuoli on tummanharmaa, vatsapuoli ja siiven peitinhöyhenet ovat ruskeansävyiset, jalat hailakankeltaiset, iiris oranssinsävyinen ja nokan tyviosa laajalti kellertävä. Black-crowned Night Heron *Nycticorax nycticorax*. JORMA TENOVUO, Parainen, 29.4.2016.

Aavikkotylli *Charadrius leschenaultii*
(2, 7, 1) = 10 (0, 0, 1, 0, 1, 0, 0, 0, 0)

15.6. Liminka Virkkula (v) (Kauko Häkkinen, Harri Orenius, Esa Rajamäki ym.).

Maamme kymmenes lajilleen määritetty aavikkotylli viihtyi lajille ominaisesti vain muutaman tunnin Liminganlahden maisemissa. Edellinen havainto on vuodelta 2011. Limingan linnun puku oli hyvin vaatimaton, joten se oli todennäköisesti naaras tai 2kv. Kaikki Suomen aavikkotyllit on havaittu 6.5.–11.7. välisenä aikana.

Siperian-/amerikankurmitsa

Pluvialis fulva/P. dominica
(0, 28, 1) = 29 (0, 0, 2, 1, 0, 1, 0, 1, 0)

29.8. Lappeenranta Sammonlahti SSW (Totti Toiskallio).

Mustapyrstökuiiri *Limosa limosa islandica*
(0, 7, 2) = 9 (1, 1, 0, 0, 1, 0, 2, 0, 0)

24.–28.9.2013 Järvenpää Vanhankylänniemi 1kv (v) (Ilm. RK); **8.9.** Pori Yyteri Isosanta 1kv (v) (Esa Mäkelä); **14.–24.9.** Helsinki Vanhankaupunginlahti Lammassaari 1kv (v) (Markku Mikkola-Roos, Pekka Rusanen ym.).

Islandica-alalajin mustapyrstökuiiri pesii Islannissa, Färösaarilla, Irlannissa, Skotlannissa sekä Pohjois-Norjassa ja talvehtii pääosin Isossa-Britanniassa sekä pitkin Manner-Euroopan Atlantin puoleista rannikkoa aina Pohjois-Afrikkaan asti (Hellquist 2006). Vaikka *islandica* pesii ja sen muuttoreitti kulkee varsin lähellä Suomea, on se edelleen suur-

harvinaisuus, ja ennen vuotta 2016 on Suomessa havaittu vain seitsemän yksilöä. *Islandican* esiintyminen Suomessa keskittyy täysin taksonin syys- ja kevätmuuton ajalle: Suomen yhdeksästä havainnosta kuusi on syyskuulta ja kolme huhti–toukokuulta.

Mustapyrstökuiirin alalajien määrittämisessä koon ja rakenteen sekä pukutuntomerkkien erojen lisäksi tärkeässä roolissa on sulkasadon ajoitus (Vuorinen 1979, Hellquist 2006). *Islandica* sulkii syksyllä kaikissa ikäluokissa *limosaa* myöhemmin, tosin *limosankin* pohjoiset ja itäiset populaatiot sulkivat eteläisiä ja läntisiä populaatioita myöhemmin. Esimerkiksi ensimmäisen syksyn *limosan* ei ole koskaan havaittu olleen täysin nuoruuspuvussa enää lokakuussa, ja toisaalta tyypillisesti 1kv *islandicat* ovat lähes kokonaan nuoruuspuvussa vielä syyskuussa, jolloin *limosat* ovat yleensä jo talvipuvussa.

Islandican voi periaatteessa sekoittaa myös itä-aasialaiseen mustapyrstökuiirin alalajiin *melanuroides*, joka pesii paikoittain Siperiassa Jenisei-joelta itään, Mongoliassa ja Luoteis-Kiinassa. *Melanuroides* muistuttaa kooltaan ja sulkasadon ajoittumiseltaan *islandicaa*, mutta eroaa puvusta riippuen rinnan poikkijuovituksen, selkäpuolen höyhenten tummien keskustojen laajuuden sekä siipijuovan leveyden perusteella.

Preeriakahlaaja *Bartramia longicauda*
(0, 0, 1) = 1 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

1.–5.11. Nakkila Leistilänjärvi 1kv (v) (Petteri Mäkelä, Juha Sjöholm, Kari Mäkelä ym.).

Preeriakahlaaja on monotyypinen, keskikokoinen ja eniten ehkä kuovilajeja muistuttava kahlaaja, joka pesii laajasti Pohjois-Amerikan avoimilla ruohotasangoilla. Preeriakahlaaja on pitkänmatkanmuuttaja, joka muuttaa Pohjois-Amerikan suurten tasankojen ja preeria-alueiden sekä Meksikon läpi ja talvehtii pääosin Etelä-Amerikan keskiosien pampaksella (Hayman 1986, Chandler 2009).

Preeriakahlaajaa havaitaan Euroopassa nykyisin vuosittain, ja havaintoja on tehty tyypillisesti syksyisin heinäkuun ja joulukuun välillä, eniten syys–lokakuussa. Selvästi eniten havaintoja on Isosta-Britanniasta (vuoden 2015 loppuun 46), Azoreilta (vuoden 2011 loppuun 15) ja Irlannista (vuoden 2014 loppuun 11). Vertailun vuoksi lähimaista Ruotsissa on vuoden 2014 loppuun mennessä lajista vain kaksi havaintoa (vuosilta 2001 ja 2004), Virosta ei yhtään. Verraten runsaan Eurooppaan harhautumisen vuoksi ei ollut yllätys, että preeriakahlaaja saatiin uudeksi lajiksi Suomen lajilistalle. Ottaen huomioon kahlaajien laajamittaisen harhautumispotentialin ja toisaalta preeriakahlaajan muuttokäyttäytymisen ja harhautumisen, kaikkien Euroopan havaintojen on tulkituttu koskevan luontaisesti harhautuneita yksilöitä ja laji sijoitettiin Suomessakin AERC:n kategorialuokittelun mukaisesti kategoriaan A.

Isokihu *Stercorarius skua*
(6, 69, 1) = 76 (1, 5, 2, 1, 1, 7, 2, 0, 1)

3.5. Loviisa Aspskär W (v) (Hans Viitasola, Kari Auvinen, Harri Malkio).

Nuori *islandica*-alalajin mustapyrstökuiiri eroaa myöhäisen postjuvenaalisien sulkasadon lisäksi nimialajin *limosasta* lyhytnokkaisempaan ja lyhytjalkaisempaan. Verratuna *limosaan*, *islandican* puvun höyhenten reunukset ovat keskimäärin leveämpiä ja voimakkaammin ruosteensävyiset ja esimerkiksi *islandican* selkäpuolen höyhenten sisäosan kärkeen muodostuu usein tummempi ankkurikuvio. Myös *islandican* siiven pienten ja keskimmäisten peitinhöyhenten reunukset ovat usein vähintään heikosti ruosteensävyiset. *Islandican* paras yksittäinen tuntomerkki on sekä sisä- että ulkohöydyistä tyviosaan asti leveästi ruosteenvärisen poikkijuovaiset tertiaalit. Kuvioinnissa on kuitenkin yksilöllistä muuntelua, ja Porin linnun tertiaalit saattaisivat sopia myös äärikuvioidulle *limosalle*. Black-tailed Godwit *Limosa limosa ssp. islandica*. ESA MÄKELÄ, Pori, 8.9.2016.

Preeriakahlaaja on melko pienipäinen, lyhytnokkainen ja pitkäpyrstöinen kahlaaja, jonka puku on kuovimaisen kirjava. Rakenteeltaan pyrstö on selvästi pidempi kuin kuovilajeilla, ja preeriakahlaajan nokka on kuovilajien nokkia selvästi suurempi, väritykseltään laajasti kellertävä, vain nokan harjalta ja kärkiosastaan kapealti tumma. Kuovilajeista poiketen preeriakahlaajan jalat ovat hailakan kellertävät. Nuoren preeriakahlaajan selkäpuolen höyhenet ovat keskustoistaan yhtenäisen tummanruskeat ja höyhenten reunukset ovat kapealti ja teräväräjäisesti buffinsävyiset. Vanhan linnun selkäpuolen höyhenissä ja hartiahöyhenissä olisi selvästi vaaleampaa poikkijuovitusta. Länmäarityksen kannalta eroa on myös tertiaaleissa, jotka nuorella ovat keskustoiltaan tummat mutta reunuksistaan väkäskuvioiset. Vanhan linnun tertiaalit olisivat kokonaisuudessaan tumman ja vaalean poikkijuovaiset. Upland Sandpiper *Bartramia longicauda*. MIKA BRUUN, Nakkila, 5.11.2016.

Mustanmerenlokki *Larus melanocephalus*
(0, 46, 3) = 49 (1, 3, 0, 11, 1, 5, 0, 1, 1)

20.5. Säkylä Korttoonmäki 3kv (v) (Kari Kekki, Timo Eskola, Rauli Holm); **2.–17.6.** Kemi-järvi Kallaanvaara jätevesijärvi +2kv (v) (Pirkka Aalto ym.); **9.10.** Kristiinankaupunki Ljusgrund 1kv E (v) (Hannu Huhtinen, Tomi Kaijanen, Paavo Sallinen ym.).

Selkälökki *Larus fuscus intermedius*
(0, 7, 0) = 7 (0, 0, 0, 0, 3, 0, 1, 0, 1)

10.7.2015 Turku Topinoja +3kv (v) (Oskari Härmä, Ari Kuusela); **12.8.** Turku Topinoja +3kv (v) (Oskari Härmä, Ari Kuusela).

Havainnot koskevat samaa ad-lintua, joka on värirengastettu pesäpoikasena Norjan Vest-Agderissa 20.7.2007. Ko. yksilöä ei ole havaittu aiemmin Suomessa. RK tarkastaa havainnot linnuista, jotka on rengastettu poikaseen alalajin *intermedius* pesimäalueella.

Ruusulokki *Rhodostethia rosea*
(1, 7, 1) = 9 (1, 0, 0, 0, 0, 1, 0, 0, 0)

7.5. Janakkala Röyhynsuo +2kv (v) (Pauli Eriksson, Pentti Liinamaa, Tom Lönnqvist ym., ilm. KHLY ARK).

Tyypillisesti arktisen tundran jokisuistoalueilla pesivän ruusulokin pääasialliset pesimäalueet ovat Koillis-Siperiassa ja talvehtimisalueet Pohjoisella jäämerellä, pääosin Beringinmerellä (Olsen 2004). Suomea lähimpänä on satunnaisesti todettu yksittäisiä pesintöjä myös Huippuvuorilla. Pesimäajan ulkopuolella laji on tyypillisesti sidoksissa arktiseen ahtojäävyöhykkeeseen, vaikka ruusulokkia tavataan säännöllisenä harhailijana Pohjois-

Atlantilla. Ennen Janakkalan Tornien Taisto-tapahtumassa löytynyttä lintua Suomessa on havaittu vain kahdeksan ruusulokkia. Tämä yksilö löytyi seuraavana aamuna kuolleena, todennäköisesti pedon saaliiksi joutu-neena.

Hietatiira *Gelochelidon nilotica*

(0, 3, 0) = 3 (0, 0, 0, 1, 0, 0, 0, 0, 0)

14.5. Liminka Virkkula +2kv (Mika Jokikoko); **21.5.** Liminka Liminganlahti (v) (Timo

Kosonen); **17.–18.7.** Liminka Virkkula (v) (Pirkka Aalto ym.).

Havainnot koskevat todennäköisesti samaa jo vuodesta 2010 lähtien Liminganlahden ympäristössä kesiään viettävää lintua.

Valkoposkitiira *Chlidonias hybrida*

(0, 13, 1) = 14 (0, 0, 0, 0, 2, 0, 1, 0, 0)

14.5. Kirkkonummi Kallbådan +2kv SE (Roni Väisänen, Heikki Eriksson, Jari Pihlainen, Minna Pitkäniemi, Mikael Ranta).

Elegantti ruusulokki on rakenteeltaan pienipäinen, lyhytnokkainen, melko teräväsiipinen, kiilapyrstöinen ja pienikokoinen loppilintu, jolla on kesällä kirkkaan oranssinpunaiset jalat. Vanhan linnun puhtaanvalkoiset kyynärsulat ja sisimpien käsisulkien kärkiosat kontrastoituvat voimakkaasti muuten tasaisenharmaaseen yläpuoleen. Myös keskiahmaat siiven alapeitinhöyhenet ja siipisulkien alapinnat kontrastoituvat puhtaanvalkoisiin kainalohöyheniin. Vaikka Janakkalan lintu on varmasti iältään +2kv, voi päänkuvioiden ja ruumiinhöyhenten osittainen talvipukuisuus olla viite linnun esiäikuisuudesta tai muuten viivästyneestä osittaisesta kevätsulkasadosta. Ross's Gull *Rhodostethia rosea*. ANTTI SIPONEN, Janakkala 7.5.2016.

Kymmenellä paikalla havaittiin vähintään kaksi taigaraudiaista samanaikaisesti. Yksilöiden vaihtelevat päänkuviot ja hyvälaatuiset valokuvat auttoivat myös yksilöiden erottelussa. Two Siberian Accentors *Prunella montanella*. PETTERI HYTÖNEN, Helsinki, 6.11.2016.

Idäntururikyyhky *Streptopelia orientalis*
(0, 22, 3) = 25 (0, 1, 1, 0, 1, 2, 2, 3, 0)

16.3.–10.4. Tampere Linnainmaa ssp. *meena* (v) (Niklas Paulaniemi, Marja Keihäs ym.); **30.8.–5.9.** Hailuoto kk Kujalannurkka +1kv ssp. *meena* (v) (Juha Markkola, Sampo Marjaniemi, Elli Marjaniemi ym.); **9.–14.11.** Pori Ahlainen 1kv ssp. *meena* (v) (Petteri Mäkelä, Pasi Alanko, Ilkka Lehto ym.).

Varsin runsas esiintyminen. Kolmen yksilön vuosia ovat aiemmin olleet vain 2006 ja 2014.

Idänkäki *Cuculus saturatus*

(0, 1, 0) = 1 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 1)

20.5.–6.7. Sotkamo Teerivaara-Juurikkavaara k ssp. *optatus* (v) (Ilm. RK).

Idänkäki palasi Sotkamoon jo toiseksi kesaiksi. Tänä vuonna reiviirin ydinalue oli laulukauden alussa noin 1,5 kilometriä luoteeseen edelliskesäisen laulukauden alun reiviiriin nähden. Kesäkuun alkupuolella lintu katosi ja löytyi pienen tauon jälkeen lähes viisi kilometriä itään siirtyneenä, missä se olikin sitten äänessä heinäkuun alkuun asti. Linnusta saatiin hyviä lentokuvia, joissa sillä näkyy rengas oikeassa jalassaan, joten voidaan varsin luotettavasti todeta sen olevan todennäköisesti sama yksilö kuin edellisvuonna.

Töyhtökiuru *Galerida cristata*

(38, 44, 2) = 84 (2, 0, 3, 6, 4, 1, 0, 0, 1)

20.–24.8. Hanko Långören +1kv (v) (Ilm. RK); **17.–23.10.** Hanko Långören (Ahti Vapaavuori, Elisa Vapaavuori); **21.–23.10.** Helsinki Vuosaari metroasema (v) (Kimmo Heiskanen, Juhani Hietala, Jukka Pirttinen, Kari Aalto, Jari Kostet ym.); **3.11.–12.12.** Helsinki Kampppi (v) (Matti Halttunen, Carl von Numers, Vesa Tuukkanen ym.).

Helsingin havainnot koskevat pukutuntomerkkien perusteella samaa yksilöä, ja Hangon havainnot samalta paikalta todennäköisesti samaa yksilöä. Suomalaisille töyhtökiuruhavainnoille on tyypillistä, että linnut viettävät pitkiä aikoja samalla paikalla.

Ruostepääsky *Cecropis daurica*

(0, 62, 4) = 66 (4, 3, 1, 1, 4, 1, 4, 3, 6)

16.5. Hammarland Bodafjärden (Åke Björklund); **17.5.** Pori Kokemäenjoen suisto (Petteri Mäkelä, Kimmo Härkönen, Hannu Nieminen, Matti Mäkelä ym.); **18.5.** Parainen Jurmo (Juha Kylänpää, Timo K. Palomäki); **28.5.** Parainen Utö ssp. *rufula* (v) (Jorma Tenovuo, Antti Sintonen, Jussi Jauhiainen, Kimmo Kuuisto ym.).

Taigakirvinen *Anthus hodgsoni*

(0, 89, 3) = 92 (3, 7, 6, 4, 11, 3, 9, 7, 2)

11.9. Oulu Kattilankalla (v) (Harri Taavetti); **15.–18.10.** Luvia Säppi (v,ään) (Markus Lampinen, Sebastian Andrejef, Sanna Lehtola, Teppo Lehtola ym.); **22.10.** Mustasaari Valasaaret (v) (Christer Hangelin).

Västäräkki *Motacilla alba yarrellii*

(0, 30, 1) = 31 (1, 0, 2, 1, 0, 0, 0, 0, 1)

19.4. Parainen Utö k (v) (Timo Koskinen, Pirkko Koskinen, ilm. Jorma Tenovuo).

Välimuotoisten lintujen

(*Motacilla alba/M. yarrellii*) havainnot (ks. Lehikoinen ym. 2009)

(0, 13, 1) = 14 (1, 0, 0, 0, 4, 1, 1, 2, 1)

8.4. Lappeenranta Vainikkala +2kv k (v) (Totti Toiskallio); **22.4.–1.6.** Turku Muhkuri +2kv k (v, kontr) (Esa Lehikoinen, Marketta Lehikoinen).

Turun havainto koskee samaa yksilöä, joka on viihtynyt paikalla kesästä 2014 lähtien.

Keltavästäräkki *Motacilla flava feldegg*

(5, 18, 0) = 23 (1, 0, 0, 1, 0, 1, 0, 1, 2)

9.10.2014 Mustasaari Västra Norrskär 1kv (v) (Petri Lampila, Kari Rannikko, Antti Peuna, Harri Taavetti).

Ensimmäinen syyshavainto Suomesta ja samalla Pohjoismaista. Havainnosta on jo julkaistu tiedonanto (Lampila 2017). Muiden kuin keväisten koiraskeltavästäräkkien määrittämisestä ovat hiljattain kirjoittaneet Bot ym. (2014), mutta muuntelun kokonaiskuvaan paras lähde on edelleen Alström ym. (2003). Syksyiset karkeasti ääntelevät ja/tai puvultaan harmaa-valkoiset keltavästäräkit on syytä dokumentoida erityisen huolellisesti kuvin ja äänittein, mm. joissakin yhteyksissä omana lajinaan pidetyn 'aasiankeltavästäräkin' (*Motacilla (flava) tschutschensis*) mahdollisuuden vuoksi.

Mustakurkkurautiainen *Prunella atrogularis*

(0, 10, 1) = 11 (0, 0, 1, 1, 0, 1, 0, 1, 0)

23.–25.10. Helsinki Vuosaari täyttömäki (v) (Kimmo Heiskanen, Frans Silvenius, Kimmo Häkkinen, Rauli Pudas).

Taigaraudiaisinvaasion mukana tuli myös yksi mustakurkkurautiainen.

Taigaraudiatinen *Prunella montanella*

(0, 11, 66) = 77 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

4.–5.10. Savitaipale Peijonsuon jäteasema (v) (Markku Loippo, Vesa Pitkäniemi ym.); **9.–14.10.** Naantali Sokerimäki (v) (Ismo Hyvärinen ym.); **11.10.** Hammarland Signilskär (v) (Jari Helstola, Aarni Nummilla, Raisa Tanner); **12.10.** Eckerö Styringsudd (Samuel Jansson); **12.10.** Hanko Uddskatan lintuasema 1kv (r,v) (Jari Laitasalo, Tatu Hokkanen, Aatu Vattulainen); **13.–17.10.** Lohja Munkkaan jätekeskus (v) (Jan Södersved ym.); **14.–15.10.**

Eurajoki Kalla (Mikko Järvinen, Juha Wallin, Ilkka Vieno, Kalle Haapala); **15.–19.10.** Helsinki Viikki 2 (2 lintua 16.–18.10.) (v) (Tarmo Lehtilä ym.); **16.–18.10.** Inkoo Jäteasema Arokotka 2 (v) (17.–18.10. 1) (Sami Tuomela, Jussi Lindström, Kalle Sulkava, Roland Sundström; Petteri Hytönen, Roland Sundström, Istvan Kecskeméti, Kalle Sulkava ym.); **16.–20.10.** Hanko Maankaatopaikka 3 (16.10. 2, 17.10. 3, ainakin 19.10. asti 2) (v) (Ahti Vapaavuori, Elisa Vapaavuori ym.); **16.10.** Vantaa Pitkäsuo 2 (ään) (Mika Ohtonen); **17.10.** Parainen Jurmo 1kv (r,v) (Jyrki Normaja, Lotta Lindholm, Hanna Aalto, Janne Aalto ym.); **17.10.** Helsinki Vuosaari täyttömäki (Kimmo Heiskanen ym.); **17.10.** Hattula Anomaa (r,v) (Juhani Lokki, Lauri Kokkala, Martti Raekunnas, Jaakko Kanerva); **17.10.** Raasepori Pinjainen 1kv (r,v) (William Velmala, Ossi Tahvonon); **17.–29.10.** Kristiinankaupunki Lälby (v,ään) (Paavo Sallinen, Teppo Lehtola, Jussi Kentta, Roland Lillkälä); **17.10.** Hanko Uddskatan lintuasema 1kv (r,v) (Jari Laitasalo, Kalle Meller, Aatu Vattulainen); **17.10.** Pori Esko (v) (Ilm. RK); **17.10.** Pori Tahkoluoto, Ketara (v) (Ilm. RK); **18.10.** Tampere Ryydynpohja (Ilkka Hakala); **18.10.** Parainen Finby (Bertil Blomqvist); **18.10.** Helsinki Vuosaari Porslahti (v) (Kimmo Häkkinen, Jaakko Asplund, Mikael Dyhr, Esa Heinänen ym.); **18.10.** Raasepori Åminnefors Pämminne (Sami Virta, Solja Kvarnström, Kimmo Virta); **18.10.** Sysmä Karilannmaa Paalahti (Jarmo Forss); **18.10.** Pori Toukari (r,v) (Tapani Lilja, Ari Rantamäki, Keith Howard); **18.–25.10.** Luvia Säppi 2 (r,v) 21.–24.10. 2 yksilöä (Petteri Mäkelä, Juha Niemi, Tapani Lilja, Matti Mäkelä ym.); **20.10.** Pori Tahkoluoto (Petteri Mäkelä, Matti Mäkelä, Pekka Eriksson, Jaakko Esama); **20.–23.10.** Kirkkonummi Sunds (v) (Sami Tuomela ym.); **20.10.** Mustasaari Västra Norrskär (v) (Jouni Kannonlahti, Anna Tiitola); **20.–21.10.** Kemiönsaari Taalintehdas Labbnäs 2 (v) (Oskari Härmä, Markku Harmanen, Martin Eriksson ym.); **20.–22.10.** Hanko Uddskatan lintuasema 1kv (r,v) (Jarkko Santaharju, Lassi Kangasmäki, Jari Laitasalo, Alekski Lehtikoinen ym.); **21.10.** Pori Toukari 1kv (r,v,ään) (Jani Vastamäki, Ari Rantamäki, Markku Mäkinen, Martti Katiskalahti ym.); **22.–23.10.** Espoo Mankkaa (v) (Sami Tuomela ym.); **22.10.** Kerava Myllynummi 1kv (r,v) (Juha Honkala, Sini-Maria Tuomivaara, Jouko Olkio); **23.–24.10.** Kangasala Huutijärvi (v) (Christian Geiger); **23.–30.10.** Helsinki Honkasuo 2 (v) (Jouni Karppinen, Kalevi Hiironniemi, Ari Rosenber, Sami Tuomela ym.); **23.–24.10.** Helsinki Haltiala (v) (Ilm. RK); **24.–29.10.** Pori Meri-Pori Kulmalanmäki (Kimmo Härkönen); **26.10.–11.11.** Helsinki Vuosaari täyttömäki 2 (2 lintua 4.–10.11.) (v) (Kimmo Heiskanen, Ville Uusitalo, Jukka Pirttinen ym.); **28.10.** Nurmijärvi Klaukkala Isoniittu (Antti Mähönen); **29.–31.10.** Helsinki Kivikko (v) (Otso Häärä ym.); **29.–30.10.** Sipoo Mömossen (v,ään) (Mika Ilari Koskinen, Jouko Olkio, Petri Kuhno); **29.–30.10.** Raahe Lasikangas (v) (Ilm. RK); **31.10.** Porvoo Kilpilahti (Tuomas Lukkarinen ym.); **1.11.** Espoo Laajalahti 1kv (r,v) (Jarkko Santaharju, Antti Mikala); **3.11.** Hanko Uddskatan lintuasema (r,v) (Aleksi Lehi-

koinen, Oscar Gordo, Miia Pietiläinen, Aatu Vattulainen, Sanna Kannisto); **4.11.–1.2.2017** Turku Topinoja 5 (v) (4.11. 5, 5.11.–9.12. 4, 10.12.–2.1. 3, 3.–24.1. 2, 25.1.–1.2. 1 rengastettu) (Tom Lindroos, Tarmo Nurmi, Paavo Harri, Ari Kuusela ym.); **6.11.** Pori Tynnikari (Petteri Mäkelä, Matti Mäkelä); **7.–12.11.** Lappeenranta Toikansuo 2 (v) (2 lintua 9.11. alkaen) (Timo Kosonen, Jouko Rantanen, Petri Salakka ym.); **17.11.–11.12.** Lahti Kujalan jätekeskus (v) (Pekka Saikko ym.); **30.11.** Helsinki Lapinlahti (v) (Markku Paakkanen, Tarmo Lehtilä ym.); **6.–16.12.** Asikkala Pulkmila (v) (Tuomas Meriläinen, Mika Selin ym.).

Taigaurautiaisten massiivinen syysesiintyminen Länsi-Euroopassa oli ehdottomasti vuoden yllättävin harvinaisuusilmiö! Suomesta oli aikaisemmin vain 11 havaintoa, ja edellisestä havainnosta oli ehtinyt vierähtää 12 vuotta. Suomen lisäksi havaintoja kertyi etenkin Ruotsista (vähintään 61 hyväksyttyä havaintoa, aiemmilta vuosilta yhteensä kahdeksan havaintoa), Isosta-Britanniasta (12 havaintoa, ei aikaisempia havaintoja), Tanskasta (n. kymmenen, virallinen lukumäärä ei tiedossa, yksi aikaisempi havainto), Puolasta (n. kymmenen, virallinen lukumäärä ei tiedossa, yksi aikaisempi havainto), Norjasta (10, vain yksi havainto aikaisemmin) ja Saksasta (9, ei aikaisempia havaintoja lajista!). Brittien ja Saksan lisäksi laji havaittiin uudeksi lajiksi Viroon, Latviaan ja Alankomaihin. Venäjän Karjalan rengastusasemilta oli neljä havaintoa (24.9. Chernaya Reka, läheltä Kantalahtea, 9., 11. ja 31.10. Gumbarsa, Laatokan itäreunalla). Keski-Euroopassa vaellus näkyi heikommin. Brittien havainnot, Alankomaiden ensihavainto ja Tsekin tasavallan toinen havainto (ensimmäinen vuodelta 1943!) olivat syksyn 2016 eteläisimmät havainnot lajista. Lajia ei havaittu mm. Ranskassa, Belgiassa, Sveitsissä, Itävallassa tai Italiassa.

Esiintyminen alkoi Suomessa lokakuun alkupuolella ja huipentui kuun jälkipuoliskolla (kuva 1). 16.–23.10. löytyi yli puolet koko syksyn linnuista (37 yksilöä). Useita uusia lintuja löytyi vielä marraskuun alkupäivinä,

mutta tämän jälkeen määrät vähenivät merkittävästi. Viimeiset havainnot koskevat talvehtimista yrittäneitä lintuja. Noin puolessa tapauksista linnut viipyivät vähintään pari päivää samalla paikalla, mutta harva lintu viipyi yli viikkoa pidempään. Erikoiseksi esiintymisen teki myös se, että peräti kymmenellä paikalla havaittiin vähintään kaksi lintua kerralla. Hangon maankaatopaikalla havaittiin parhaimmillaan ainakin kolme ja Turun Topinojan kaatopaikalla peräti viisi yksilöä. Havainnot keskittyivät Suomessa maan eteläosiin. Linnut viihtyivät tavallisten rautiaisten tapaan ruderaatti- ja pensaikkoympäristöissä. Monet yksilöistä löytyivät helposti äänitrapin avulla.

Erikoisen esiintymisen syy ei ole tiedossa, mutta se voi liittyä poikkeuksellisiin sääoloihin lajin päämuuttoaikaan Venäjällä. Suomen aikaisemmista havainnoista yhdeksän on lokakuulta (aikaisin 2.10.2004 Pori), yksi marraskuulta ja viimeinen havainto koskee Keravalla talvehtimista yrittänyttä lintua 6.12.1998–9.2.1999. Vanhojen havaintojen ajoituksen mediaani (21.10.) oli lähes identtinen 2016 esiintymisen kanssa (20.10.), joten ajoitukseltaan esiintyminen oli aikaisempien havaintojen kaltainen.

Taiga-/mustakurkkurautiainen

Prunella montanella / *P. atrogularis*
(0, 0, 1) = 1 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

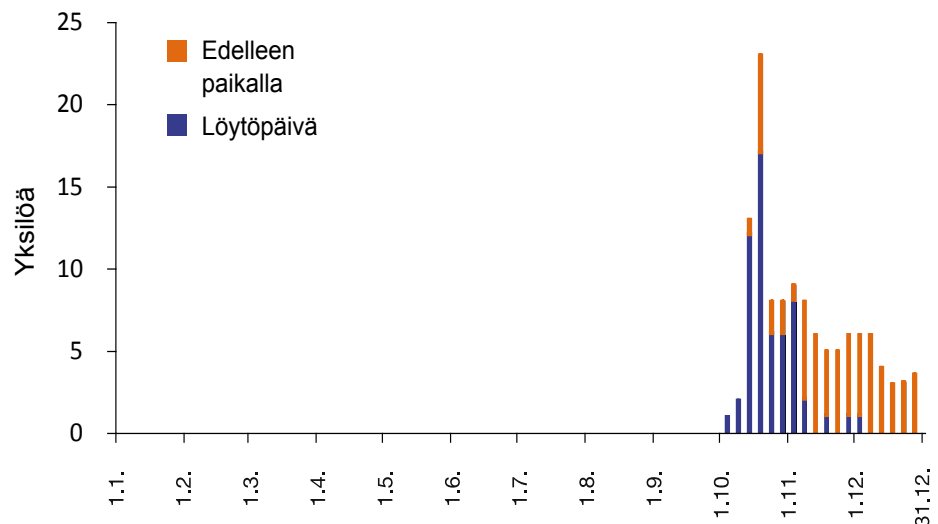
22.10. Naantali Isosuon kaatopaikka (Vesa Virtanen, Paavo Harri).

Vain lennossa havaittu yksilö päätettiin jättää määrittämättä lajilleen.

Etelänsatakieli *Luscinia megarhynchos*

(1, 35, 4) = 40 (0, 0, 0, 1, 1, 2, 0, 2, 2)

13.–14.6.2015 Pori Kyläsaari (r,v) (Ilm. RK); **4.5.** Lemland Lågsjär +2kv (r,v) (Sampo Laukkanen, Jari Helstola, Henrik Lindholm); **17.5.–1.7.** Helsinki Malmi k (v,ään,video) (Jyri Heino ym.); **6.–15.6.** Pälkäne Myttälä k (ään) (Kari Tornikoski); **7.6.** Kuortane Ruona 2kv k (r,v) (Unto Hakola, Kalevi Ylinen, Jukka Koivisto, Esko Rajala ym.).

Kuva 1. Taigaurautiaisten esiintyminen Suomessa syksyllä 2016.

Fig. 1. The timing of Siberian Accentor *Prunella montanella* observations in Finland autumn 2016.

Saharan eteläpuolisen Afrikan paikallisten populaatioiden lisäksi ruostepyrstö jaetaan tyypillisesti kahteen alalajiryhmään, läntiseen Iberian niemimaalla ja Pohjois-Afrikassa pesivään nimialalajiin sekä Balkanilta Lähi-Itään pesiviin itäisen ryhmän alalajeihin syriacus/familiaris. Näiden alalajiryhmien parhaat erot ovat siipikaaviossa, selkäpuolen värityksessä ja uloimpien pyrstösulkien kuvioinnissa. Itäisillä syriacus/familiaris-alalajeilla selkäpuoli on nimialalajia kylmemmän ruskeanharmaa ja, kuten Rauman linnulla, niiden uloimmissa pyrstösulissa on nimialalajia kapeamman valkoisen kärkiosan sisäpuolella leveä musta poikkijuova. Koska syriacusen ja familiariksen koko ja siipikaavio ovat lähes identtiset eikä näiden alalajien välisiä pieniä värisävyeroja pystytä usein toteamaan edes kädessä, hyväksyttiin lintu alalajiparina syriacus/familiaris. Rufous-tailed Scrub Robin *Cercotrichas galactotes*. VILLE-VEIKKO SALONEN, Rauma, 8.7.2016.

Ruostepyrstö *Cercotrichas galactotes*
(0, 1, 1) = 2 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

4.–10.7. Rauma Kylmäpihlaja ssp. *syriacus/familiaris* (v) (Kalle Haapala ym.).

Toinen havainto maastamme, edellinen ruostepyrstö tavattiin Pyhtään Ristisaareissa 27.5.1995. Rauman linnun todettiin kuuluvan kaakkoiseen alalajiryhmään *syriacus/familiaris*. Pyhtään linnun ulkonäkö viittasi myös *syriacus/familiaris*-alalajiryhmään.

Sinirinta *Luscinia svecica cyanecula*
(11, 27, 2) = 40 (0, 0, 1, 1, 0, 0, 1, 1, 1)

5.–31.5. Helsinki Vanhankaupunginlahti Porinaistenniemi 2kv k (v) (Ilm. RK); **8.5.–1.6.** Joensuu Penttilänranta 2kv k (r,v) (Hannu Kauhainen, Johanna Lakka, Matti Koivula ym.).

Arotasku *Oenanthe isabellina*
(0, 27, 5) = 32 (2, 0, 1, 2, 4, 0, 2, 3, 2)

21.9. Pori Tahkoluoto (v) (Petteri Mäkelä, Pekka Eriksson ym.); **1.–2.10.** Kuopio Rautaniemi 1kv (v) (Niklas Åberg, Tero Pelkonen ym.); **4.–5.10.** Kajaani Renforssin ranta 1kv (v) (Hannu Rönkkö, Samuli Lappalainen, Ari Tervo); **30.10.–1.11.** Pietarsaari Vanha Kaatopaikka 1kv (v) (Mats Björklund, Jürgen Lehmann, Jari Ehrström, Jorma Ehrström); **31.10.** Ilmajoki Alajoki (v) (Mauri Korpi).

Ennätysesiiintymisen viiden yksilön voimin. Arotasku vaikuttaa runsastuneen viime aikoina, sillä yli puolet (18 yksilöä) havainnoista on 2010-luvulta. Ruotsissa laji on havaittu 20 kertaa 2014 vuoteen mennessä. Näistä 15 on havaittu 2000-luvulla, ja kahdeksan 2010-luvulla (SOF 2017), joten runsastuminen ei välttämättä johdu pelkästään parantuneista tunnis-

tus- ja etsimistaidoista. Ruotsissa esiintyminen painottuu loppusyksyyn ja alkutalveen ja kevätkaudelta on havaintoja kuudesta yksilöstä. Suomessa keväisiä lintuja on nähty enemmän suhteessa syksyisiin (kuva 2).

Nunnatasku *Oenanthe pleschanka*
(0, 46, 1) = 47 (0, 1, 3, 3, 1, 3, 3, 1, 1)

14.10. Mikkeli Visulahti 1kv (v) (Juha Rumukainen).

Arotaskulla oli ennätysesiiintyminen. Pietarsaaren lokakuun lopun lintu voidaan määrittää nuoreksi muutaman vaihtuneen sisimmän ison peitinhöyhenen perusteella. Tertiaalit ovat kaikki nuoruuspuvun höyheniä. Nuorille on myös tyypillistä, että käsien kärjet ovat kuluneet jo syksyllä. Isabelline Wheatear *Oenanthe isabellina*. AARNE LAHTI, Pietarsaari, 30.10.2016.

Aavikkotasku *Oenanthe deserti*
(3, 18, 3) = 24 (1, 1, 0, 0, 5, 1, 1, 0, 0)

15.5. Hailuoto Potti n (v) (Juha Markkola ym.); **14.10.** Lemland Lågsjär k (v) (Ari Vuorio, Karno Mikkola, Jarkko Santaharju, Petteri Tolvanen); **27.–28.10.** Luvia Säppi k (v) (Petteri Mäkelä, Matti Mäkelä, Pasi Alanko, Tuomas Ketonen ym.).

Kahden nollavuoden jälkeen runsas esiintyminen. Myös 2003 havaittiin kolme, mutta ennätysvuonna 2011 nähtiin peräti viisi aavikkotaskua. Lajin esiintyminen painottuu lokakuulle, ja 20 yksilöä on löytynyt 4.10.–6.12. välisenä aikana. Keväthavaintoja on neljä: 27.3., 31.3., 15.5. ja 30.5. löytöpäivinä. Ruotsissa on havaittu 57 yksilöä ja ajankohdan suhteen esiintyminen on samankaltainen kuin Suomessa (SOF 2017).

Aavikkotasku esiintyy pohjoisesta Länsi-Afrikasta Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän läpi laikuittain aina Mongolian itäosiin ja Kiinan keskiosiin saakka. Lähimmät pesimäalueet sijaitsevat Länsi-Kazakstanissa noin 2000 km päässä Suomesta (Collar 2017).

Mustakaularastas *Turdus atrogularis*
(5, 49, 3) = 57 (4, 2, 5, 2, 2, 4, 1, 1, 4)

19.–20.10. Hanko jäteasema 1kv n (v) (Kari Eischer, Markku Rantala ym.); **5.11.** Kristiinankaupunki Ljusgrund k (Jukka Koskelainen, Veikko Forsberg, Sami Jansson); **27.12.–12.1.2017** Kristiinankaupunki Dagsmark +1kv k (v) (Paavo Sallinen, Ingmar Rosengård, Harry Lilland, Matti Pajunen ym.).

Kolme havaintoa syyspuolella on hyvä määrä. Usein mustakaularastat löytyvät vasta loppupalvesta uuden vuoden jälkeen.

Rusorintakerttu *Sylvia cantillans*
(3, 32, 3) = 38 (0, 3, 1, 1, 4, 3, 1, 1, 2)

19.5. Parainen Utö k (Rami Metsäranta, Petri Ahti, Erkki Jokinen); **27.5.** Parainen Utö k (Ilkka Vieno, Kimmo Kuusisto); **28.6.–3.7.** Parainen Utö 2kv k *cantillans/albistriata* (v) (Jorma Tenovuoma ym.).

Kesä–heinäkuun vaihteen rusorintakerttu on ajoittumiseltaan poikkeava, useimmiten rusorintakertut on maassamme tavattu touko-kuussa tai kesäkuun alussa.

Aiemmin läntisenä yksilönä julkaistu havainto 29.5.2007 Hango Uddskatan, lintu-asema 2kv n reng (v) on käsitelty uudelleen osana rusorintakerttututkintaa ja todettu, ettei (ala)lajimääritykselle ole perusteita. Näin ollen Hangon lintu tulkitaan rusorintakertuksi *sensu lato*. Vanhojen havaintojen tutkimuksessa on vielä pöydällä yksi havainto syksyisestä koiraasta Luvian (nyk. Eurajoki) Säpistä 26.9.–9.10.1988.

Kenttäkerttunen *Acrocephalus agricola*
(0, 58, 3) = 61 (2, 1, 2, 3, 0, 1, 1, 7, 1)

10.5. Parainen Jurmo (r,v) (Ohto Oksanen, Jyrki Normaja, Timo K. Palomäki, Jari Helstola, Lotta Lindholm); **20.5.** Pori Leveäkari k (v,ään,video) (Petteri Mäkelä ym.); **28.10.** Vaasa Sundominlahti (r,v) (Aarne Lahti, Runar Pada ym.).

Ajoittumiseltaan poikkeuksellinen esiintyminen: aiemmat Suomen havainnot on tehty 24.5.–22.10. Nyt kaikki kolme havaintoa osuivat tämän jakson ulkopuolelle! Jurmon lintu aikaisti varhaisinta kevähavaintoa peräti kahdella viikolla ja Vaasan syksyinen lintu puolestaan siirsi syksyn viimeistä havaintoa kuudella päivällä eteenpäin. Tyypillisesti kenttäkerttuset Suomessa on havaittu kesäkuun alkupuolella ulkosaaristossa tai heinä-elokuussa ruovikkorengastusten yhteydessä.

Vaaleakultarinta *Iduna pallida*
(0, 4, 2) = 6 (1, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 1)

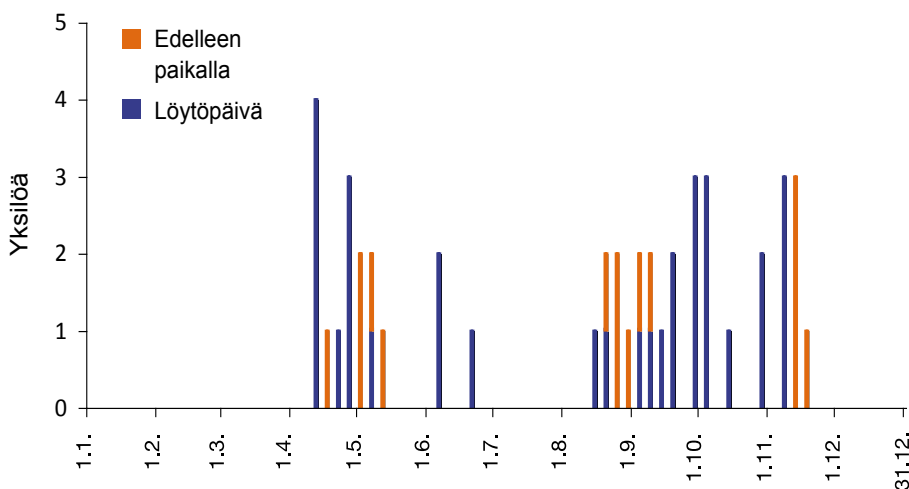
8.10.2015 Rovaniemi Kirkkolampi (v) (Ilm. RK); **27.5.** Parainen Jurmo (v) (Kim Kuntze, Meri Öhman, Mikko Niemi, Timo K. Palomäki ym.); **8.–11.10.** Luvia Säppi Prakala 1kv (r,v,ään,hnäyte) (Petteri Mäkelä, Pasi Alanko, Tomas Swahn, Janne Aalto ym.).

Aavikkotasku esiintyi 2016 jopa kolmen yksilön voimin. Kuvan yksilö on määritettävissä koiraaksi kurkun ja naaman mustien höyhentyvien perusteella. Desert Wheatear *Oenanthe deserti*. PETTERI MÄKELÄ, Luvia, 27.10.2016.

Suomen kuudes ja Särpin toinen rengastettu vaaleakultarinta. Iberiankultarinnasta laji eroaa parhaiten kapeamman nokan sekä siipipaneelin muodostavien siipisulkien vaaleiden reunojen perusteella. Eastern Olivaceous Warbler *Iduna pallida*. PETTERI MÄKELÄ, Luvia, 11.10.2016.

Kuva 2. Arotaskun vuodenaikaisesiintyminen Suomessa. Arotaskuja havaitaan kivitaskun päämuuttoaikaan keväällä huhti–toukokuussa ja syksyllä elo–syyskuussa (Lehikoinen & Vähätalo 2000), mutta syksyllä havaintoja on runsaasti myös kivitaskun muuttokautta myöhempään loka–marraskuussa. Tällöin raritaskut onkin syytä ottaa huomioon jokaista *Oenanthe*-suvun taskua määritettäessä.

Fig. 2. The timing of *Isabelline Wheatear* *Oenanthe isabellina* observations.

Runsas esiintyminen! Edelliset vaaleakultarinnat on havaittu lokakuussa 1983, kesäkuussa 1996 ja heinäkuussa 2007. Ruotsissa harvat havainnot painottuvat syyskauteen: seitsemästä yksilöstä on yksi kesä-, heinä- ja elokuusia sekä kaksi syys- ja lokakuusia. Säpin linnun höyhennyksestä tutkittu mitokondriaalinen DNA varmisti yksilön olevan itäistä alalajia *elaica*. Vuoden 2015 yksilö huomattiin jälkepäin valokuvista, ja sen määrittäminen hyvin samannäköisestä iberiankultarinnasta edellytti asiantuntijalausuntojen hankkimista. Tämän vuoksi havainnon käsittely vei aikaa ja havainto julkaistaan vasta tässä katsauksessa.

Tiltalti *Phylloscopus collybita collybita*
(0, 35, 2) = 37 (1, 0, 1, 4, 6, 6, 2, 4, 10)

6.11.2015 Parainen Jurmo 1kv (r,v,hnäyte) (Roni Väisänen, Jarkko Santaharju, Markus Keskitalo); **8.5.** Parainen Jurmo (r,v,hnäyte) (Kim Kuntze, Ohto Oksanen, Valtteri Salonen); **23.5.** Parainen Jurmo (r,hnäyte) (Kim Kuntze, Meri Öhman).

Tiltalti *Phylloscopus collybita tristis*
(0, 119, 5) = 124 (2, 5, 6, 1, 7, 14, 6, 4, 5)

16.10.2013 Espoo Laajalahti (r,v) (Ilm. RK); **6.–9.11.2015** Parainen Jurmo 1kv (r,v,hnäyte)

1kv idänpikkusiepon tuntomerkkejä ovat harmaanruskea selkäpuoli, kylmänharmaa rintavyö, ruskea kalotti, kiiltävänmustat pyrstön yläpeitinhöyhenet ja paksuhko, tumma nokka. Huomaa myös kapeat valkoiset tertiaalien reunukset, joiden kuvio jatku höyhenen sisähöydyn puolelle eikä niihin muodostu isoa kärkitäplää. Taiga Flycatcher *Ficedula albicilla*. RONI VÄISÄNEN/*Avescapes, Helsinki, 3.11.2016.*

Idänpikkusieppo viihtyi tiukasti Seurasaaren lammen ympäristössä napsien hyönteisiä vesirajasta. Taiga Flycatcher *Ficedula albicilla*. PETTERI HYTÖNEN, Helsinki, 2.11.2016.

(Jarkko Santaharju, Markus Keskitalo, Edward Kluen, Roni Väisänen, Kaisa Välimäki); **18.9.** Kustavi Isokari (v,ään) (Juhani Salmi, Veera Salmi); **18.9.** Kurikka Jalasjärvi Yli-Vallin asema (video) (Mika Ilari Koskinen); **5.10.** Helsinki Kyläsaari (Timo Hietanen); **10.10.** Lemland Lågskär (v) (Petteri Tolvanen, Ari Vuorio, Karno Mikkola); **22.10.** Kristiinankaupunki Truttklobbarna 1kv (r,v,ään,hnäyte) (William Velmala, Hannu Huhtinen, Ville Kirstilä, Pasi Laaksonen ym.).

Kashmirinuunilintu *Phylloscopus humei*
(2, 66, 6) = 74 (3, 5, 3, 0, 6, 6, 3, 4, 1)

13.10. Luvia Säppi (Petteri Mäkelä, Juha Sjöholm, Pasi Alanko, Tomas Swahn); **16.10.** Hanko Uddskatan lintuasema (ään) (Kalle Meller, Jari Laitasalo, Jonne von Hertzen, Aatu Vattulainen ym.); **20.10.** Helsinki Lauttasaari (Tuukka Kupiainen); **20.–21.10.** Helsinki Lauttasaari (ään) (Mika Ohtonen, Tuukka Kupiainen ym.); **26.10.** Helsinki Kaivopuisto (v) (Christa Granroth, Johannes Hänninen ym.); **26.–30.10.** Helsinki Vuosaari Porvarinlahti (v) (Kimmo Häkkinen, Helena Alestalo, Mikko Alestalo, Mikael Dyhr ym.); **3.–4.11.** Paimio Alavista (v) (Matti Lempiäinen, Reijo Vikman, Hanna Järvinen, Jukka Porkka).

Helsingin Lauttasaaren havaintojen on tulokseksi koskevan todennäköisesti samaa yksilöä.

Ruskouunilintu *Phylloscopus fuscatus*
(3, 94, 4) = 101 (1, 0, 0, 1, 2, 2, 3, 5, 7)

25.9. Pori Reposaari (v,ään) (Esa Mäkelä); **26.9.** Pori Toukari 1kv (r,v) (Tapani Lilja, Ari Rantamäki, Keith Howard, Markku Mäkinen); **5.–6.10.** Asikkala Suiva (v,ään) (Antti Toukola, Tomi Rantanen, Mika Selin); **18.10.** Helsinki Kivikko (Janne Koskinen, Jarkko Santaharju, Tuomas Seimola, Mikko Salonen, Jörgen Palmgren).

Siperianuunilintu *Phylloscopus schwarzi*
(1, 24, 2) = 27 (1, 1, 1, 0, 0, 0, 0, 0)

20.9. Rautalampi Kerkonkoski (r,v) (Kauko Siikström); **27.9.** Parainen Utö (Kimmo Kuusisto, Jorma Tenovuo, Mika Teivonen, Jarmo T. Koistinen ym.).

Rautalammin lintu löytyi rengastajan piha-puutarhan verkosta. Utön lintu on puolestaan tyypillinen ulkosaaristohavainto.

Tulipäähippiäinen *Regulus ignicapilla*
(1, 41, 10) = 52 (0, 1, 1, 0, 4, 3, 2, 4, 2)

17.10.2015 Pori Kallo (Asko Eriksson); **17.–18.4.** Lemland Lågskär k (v) (Jari Helstola, Antti-Jussi Alarmo, Ismo Eriksson, Tommi Hartikainen, Harri Hölttä, Raisa Tanner); **24.–25.4.** Helsinki Viikki k (v) (Tarmo Lehtilä ym.); **26.4.** Luvia Säppi (r,v) (Risto Vilen); **1.–4.5.** Lemland Lågskär 2kv k (r,v) (Sampo Laukkanen, Jari Helstola, Henrik Lindholm, Niclas Gruner); **14.5.** Lemland Lågskär 2kv n (r,v) (Markus Lampinen, Tapio Aalto, Sebastian Andrejeff, Lassi Kangasmäki ym.); **21.5.** Lemland Lågskär k (v,ään) (Jarkko Santaharju, Sebastian Andrejeff, Tapio Aalto, Janne Koskinen ym.); **22.–23.5.** Helsinki Vuosaari Mustavuori k (v) (Andreas Lindén ym.); **19.9.** Luvia Säppi 1kv k (r,v) (Juha Niemi); **23.9.** Luvia Säppi k (v) (Petteri Mäkelä, Matti Mäkelä); **18.–21.10.** Parainen Utö k (v) (Jorma Tenovuo, Tarmo Nurmi, Kimmo Kuusisto, Mikko Järvinen ym.).

Tulipäähippiäinen jatkaa vahvoja vuosiaan, nyt kyseessä selvä ennätys kymmenen yksilön myötä. Laji on runsastunut huomattavasti pesimälintuna Etelä-Ruotsissa ilmeisesti vain muutaman viime vuoden aikana. Laji on paikoitellen jopa runsaimpia pesimälintuja istutuskuusikoissa, ja Skånen pesimäkanta voi olla jopa 5000 paria (Edman & Ottvall 2016). Runsastuminen Ruotsissa lajin levinneisyyden pohjoisreunalla sopii ajallisesti hyvin Suomen havaintomäärien kasvuun.

Idänpikkusieppo *Ficedula albicilla*
(0, 0, 1) = 1 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

21.10.–6.11. Helsinki Seurasaari 1kv (r,v,ään,hnäyte) (Ville Supponen, Kai Lunden ym.).

Uusi laji Suomelle! Idänpikkusieppo on äärimmäisen harvinainen laji Euroopassa ja koko läntisellä palearktisella alueella. Suomen havainto on vasta yhdeksäs hyväksytty havainto Länsi-Palearktisella alueella. Aiemmin idänpikkusieppoja on hyväksytty nähty Ruotsissa yksi, Briteissä kolme ja Kuwaitissa

neljä. Idänpikkusiepon pesimäalueen länsireuna tunnetaan huonosti, mutta lajin ei ainakaan nykytiedon valossa tiedetä pesivän Uralin länsipuolella, vaan levinneisyysalueen raja ilmeisesti jää Uralin itärinteille. Idänpikkusiepon määrittäminen voi olla haastavaa, mutta Seurasaaren linnun kaikki pukutuntomerkit, kutsuääni ja mitokondrion DNA tukivat määrittäystä. Linnun löytötarina löytyy Bongari-vuosikirjasta (Supponen 2017).

Viitafiainen *Poecile palustris*
(n. 6, 255, 32) = n. 293 (0, 1, 0, 181, 28, 2, 2, 5, 2)

12.10.2010–3.4.2011 Raasepori Karjaa Mustion ruukki 2 (r,v) (2 lintua ainakin 8.2.2011 asti) (Christer Kalenius ym.); **14.9.** Joensuu Pyhäselkä, Niittylahti NW (Jari Kontiokorpi); **18.9.** Lieksa Rantala, Lampelantie (v) (Jukka Heikkinen); **24.9.** Siikajoki Varessäikkä (v,ään) (Petri Lampila); **24.–29.9.** Hanko Uddskatan lintuasema 1kv (r,v) (Markus Lampinen, Tatu Hokkanen, Pinja Kettunen, Aleks Mikola ym.); **2.10.** Taipalsaari Kyläniemi Taipale (ään) (Jarmo Pirhonen); **3.10.** Kajaani Paltoniemi (v) (Hannu Rönkkö); **5.10.** Rääkkylä Oravisalo 1kv (r,v) (Jari Kontiokorpi); **5.10.** Hanko Uddskatan lintuasema (v) (Jari Laitasalo, Johan von Hertzen, Solja Kvarnström, Sami Virta); **7.10.** Tohmajärvi Värtsilä Patsola (ään) (Hannu Kivivuori); **11.10.** Kuopio Nilsii Palonurmi (v) (Pertti Hartikainen, Juha Väätäinen, Asta Väätäinen); **11.10.** Lappeenranta Joutseno Ravattila SE (Sampsa Cairenius); **12.10.** Lappeenranta Vainikkala NW (Seppo Löfgren); **12.10.** Imatra Virasoja (v) (Totti Toiskallio); **17.10.–31.1.2017** Tyrvävä Temmes Koskenkylä (v) (Reijo Kylmänen); **20.10.** Joensuu Kiihtelyvaara Keskijärvi (Urho Paakkunainen); **20.10.–31.12.** Ilomantsi Parpeinvuono Roivaanpolku (r,v) (Sami Majoinen, Anu Koivuniemi ym.); **24.–30.10.** Luumäki Taavetti (v) (Pekka Karhu ym., ilm. EKLY ARK); **29.10.–1.11.** Kajaani Kylmä (v) (Ari Tervo, Pirjo Rimpinen ym.); **30.10.–1.11.** Porvoo (v) (Thomas Hedberg ym.); **31.10.–2.11.** Tohmajärvi Värtsilä Patsola 3 (v,ään) (Hannu Kivivuori); **2.–3.11.** Kuopio Nilsii Syvärilä (v) (Pertti

Hartikainen); **3.11.–9.12.** Parikkala Koitsanlahti 2 (v,ään) (Janne Aalto, Hanna Aalto, Miika Soikkeli ym.); **6.11.** Parikkala Siikalahti 2 (ään) (Janne Aalto); **7.11.** Tohmajärvi Värttilä Patsola (Hannu Kivivuori); **11.–14.11.** Loppi Läyliäinen (v,ään) (Tytti Eronen, Christine Tammelin); **12.11.–3.12.** Kuopio Nilsia Palonurmi (r,v) (Pertti Hartikainen); **13.11.–4.1.2017** Sotkamo Naapurinvaara 1kv (r,v) (Teppo Piira, Suvi Piira ym.); **20.11.–16.1.2017** Järvenpää Tuusulanjärvi, Kaakkola (v,ään) (Seppo Niirinen, Sandra Niirinen ym.); **29.12.–1.1.2017** Tohmajärvi Värttilä Patsola 2 (ään) (Hannu Kivivuori); **30.12.–29.1.2017** Kotka Rauhala (v) (Antto Mäkinen, Ari Vuorio, Klaus Laine, Tuula Nironen); **31.12.–25.1.2017** Parikkala Kannas 3 (v) (Jouko Rantanen ym.).

Toiseksi runsain esiintyminen kautta aikain. Totuttuun tapaan suurin osa viitatiaisista havaittiin Itä-Suomessa: Pohjois-Karjalassa (9 yksilöä), Etelä-Karjalassa (9), Pohjois-Savossa (3) ja Kainuussa (3) havaittujen yksilöiden osuus on noin 75 % vuoden 2016 kokonaisyksilömäärästä. Etelä-Karjalassa havaittiin syksyllä 2016 suhteellisesti enemmän viitatiaisia kuin ennätysvuonna 2010, mikä kertonee osan yksilöistä vaeltaneen eteläistä Karjalankannaksen reittiä. Venäjän käynnissä olevan lintuatlaksen (2005 alkaen) mukaan lajista on varmistettu ja pesintöjä varsinkin läheltä Suomen rajaa, mm. Pietarin luoteispuolelta ja Sortavalan läheltä (havainnoijat V. M. Khrabry ja E. V. Mikhalev/Venäjäntalastoimisto, Olga Voltzit ja Mikhail Kalyakin, kirj. ilm.). Lajin leviäminen Suomeen säännölliseksi pesimälajiksi lienee vain ajan kysymys. Parikkalan Siikalahdella ja Kannaksella havaitut yksilöt tulkittiin todennäköisesti samoiksi ja Koitsanlahdella havaitut eri yksilöiksi kuin Kannaksella havaitut. Kuopiossa eri paikoissa havaitut kolme viitatiaista tulkittiin eri yksilöiksi ja Tohmajärven lokakuun alun yksilö eri yksilöksi kuin myöhemmin lokakuun alun ja vuoden lopun välillä havaitut kolme yksilöä. Toinen Raaseporin yksilöistä on julkaistu jo vuoden 2010 katsauksessa.

Pyrstötiainen *Aegithalos caudatus europaeus* (1, 4, 2) = 7 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 1, 0)

28.–29.3. Saarijärvi Mustikkakorpi (v) (Hannu Tammelin, Hiikka Rämänen, Heikki Hiekanen, ilm. Tero Toivanen); **18.10.** Hanko Uddskatan lintuasema (r,v) (Ina-Sabrina Tirri).

Punapyrstölepinkäinen *Lanius isabellinus* (0, 9, 2) = 11 (0, 0, 0, 0, 2, 0, 2, 0, 0)

7.–9.10. Kokkola Tankar 1kv ssp. *isabellinus* (r,v,hnäyte) (Roni Väisänen, Kaisa Välimäki, Toni Uusimäki, Jarno Rasmus ym.); **12.–29.10.** Sastamala Vammala Nuupala 1kv (r,v,hnäyte) (Jouko Metsälä ym.).

Kokkolan lintu hyväksyttiin alalajilleen. Sastamalan linnun alalajin tutkiminen on vielä kesken.

Nokivaris *Corvus corone corone* (1, 50, 5) = 56 (4, 2, 1, 1, 4, 4, 6, 4, 3)

17.9.2012 Kustavi Kiparuoto (v) (Matti Valta, Irene Routio); **23.5.–14.9.2013** Kustavi Kiparuoto (v) (Matti Valta, Irene Routio); **2.4.–27.12.2014** Kustavi Kiparuoto (v) (Matti Valta, Irene Routio); **7.2.–4.11.2015** Kustavi Ki-

Nuoren isabellinus-alalajin punapyrstölepinkäisen tuntomerkkejä ovat mm. vaalean hiekanruskea selkäpuoli, lämpimänruskean värin esiintyminen silmäkulmanjuovassa ja kurkun sivuilla, rusehtavat kupeet ja hyvin vaaleanpunaruskeat pyrstösulat. Isabelline Shrike *Lanius isabellinus* ssp. *isabellinus*. RONI VÄISÄNEN/AVESCAPES, Kokkola, 7.10.2016.

parluoto (v) (Matti Valta, Irene Routio); **21.4.–1.11.2015** Kustavi Kiparuoto (v) (Timo Kurki); **15.3.–5.10.2016** Kustavi Kiparuoto (v) (Matti Valta, Irene Routio); **15.1.** Uusikaupunki Kalasatama (v) (Arto Lehtinen, ilm. Pekka Alho); **5.5.** Porvoo Söderskär (v) (Annika Forsten, Antti Hulusi, Niila Hulusi, Gustaf Nordenswan); **13.5.** Lemland Lågsjär (v) (Antti Kause, Sebastian Andrejef, Tapio Aalto, Lassi Kangasmäki ym.); **23.5.** Mustasaari Västra Norrskär (v) (Timo Hietanen, Jari Helstola, Arto Keskinen, Kari Kuokkanen, Ari Lähteenpää); **3.–4.10.** Pori Preiviikinlahti (Pasi Alanko).

Kustavin havaintojen on tulkittu koskevan joka vuosi todennäköisesti samaa yksilöä.

Nokivaris x varis

Corvus corone corone x *C. c. cornix* (0, 30, 1) = 31 (0, 0, 4, 0, 2, 1, 1, 5, 7)

19.6.2014 Kustavi Kiparuoto 1kv (v) (Matti Valta, Irene Routio); **18.10.** Ulvila Holma (v) (Ilm. RK); **12.11.–1.12.** Tampere Posteljoonipuisto (v) (Kim Kuntze ym.).

Suomen neljäs aavikkotulkkku nähtiin Siuntiossa. Edellisestä havainnosta ehti kulua kahdeksan vuotta. Aavikkotulkkku on Pohjolassa loppukevään ja alkukesän laji. Keväisen siipisulkaadossa olevan aavikkotulkun iän- ja sukupuolenmääritys voi olla haasteellista, sillä pesinnän ajoittuminen eri populaatioilla vaihtelee suuresti ja toisaalta kaikilla ikäluokilla sulkaadon ajoitus ja laajuus muuntelevat rajusti. Aavikkotulkulla koiraan tuntomerkkejä ovat tyypillisesti laajalti vaaleanpunaiset yläperä ja pyrstön alapiteinhöyhenet sekä pyrstösulkien tyviosat. Samoin koiraan nokka on yleensä punertava, kun se naaraalla on tyypillisesti kellerävä tai vain hieman oranssin sävyinen. Koska nämä olennaiset piirteet eivät tällä yksilöllä ole yksiselitteiset eikä linnulla toisaalta ole vanhalle koiraalle tyypillistä voimakkaan punertavaa vatsapuolta eikä harmaanväristä päätä, jätettiin linnun sukupuoli määrittämättä. Trumpeter Finch *Bucanetes githagineus*. HANNU KÄRKKÄINEN, Siuntio, 20.5.2016.

Ulvilan lintu on todennäköisesti sama kuin edellisvuonna samalla alueella hyväksytty havainto (kuusi lintua 2015). Kustavis- sa todettiin risteymäpesintä, jonka jälkeläistä havainto koskee.

Aavikkotulkkku *Bucanetes githagineus* (0, 3, 1) = 4 (0, 1, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

20.5. Siuntio Myrans (v) (Hannu Kärkkäinen, ilm. Jan Södersved).

Vasta neljäs havainto tästä eteläisestä peippolinnusta, edellinen nähtiin Nauvossa 7.6.2008 ja ensimmäiset kaksi 4.6.2005 Rovaniemellä ja 16.7.2005 Mustasaaren Östra Norrskärillä. Ruotsista tunnetaan kymmenen havaintoa, kaikki välillä 16.5.–8.7. (SOF 2017), joten lajia sopii etsiskellä loppukevään ja alkukesän aikana.

Aavikkotulkkku pesii Länsi-Afrikasta Pakistanin ulottuvalla vyöhykkeellä (Clement 2017). Suomea lähimmät pesimäalueet löytyvät Turkista-Armeniasta ja Espanjasta. Aavikkotulkkku on nimensä mukaisesti aavikoiden

ja puoliaavikoiden laji, jolle ajoittaiset vaelukset ravinnon ja soveliaiden pesimäpaikkojen perässä ovat tavallisia (Clement 2017). Laji voi aloittaa pesinnän jo helmi–maaliskuussa, joten Pohjolan havainnot edustanevat joko pesimättömien tai pesimäajan jälkeistä kiertelyä (Cramp. ym. 1977–1994).

Mäntysirkku *Emberiza leucocephalos*

(1, 6, 2) = 9 (0, 1, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

4.11. Inari Ivalo kk 1kv k löytyi kuolleena (v,mnäyte) (Mauri Sydänmetsä); **4.–13.12.** Loviisa Pernaja Kopparsbacken k (v) (Arto Juvonen ym.).

Naaraspukuisten mäntysirkkujen uusintakäsittelyn jälkeen hyväksytyjen mäntysirkkujen määrä on yhdeksän yksilöä vuoden 2016 loppuun mennessä. Yllä olevien uusien havaintojen lisäksi seuraavat jo aiemmin julkaistut havainnot ovat edelleen hyväksytyjä:

- 4.11.1968 Lemland Lågsjär
- 8.–9.11.1986 Vehkalahti Vilniemi k
- 2.–4.4.1988 Lemland Lågsjär k
- 8.10.1994 Lemland Lågsjär
- 12.–13.11.2000 Pori Toukari k
- 8.1.–9.2.2006 Närpiö Kätnäs k
- 25.1.–8.4.2008 Kirkkonummi Friggesby k

Suomen mäntysirkkuista viisi on löytynyt syksyllä 8.10.–12.11. välisenä aikana, kolme talvella 4.12.–25.1. välillä ja yksi keväällä. Kaikki hyväksytyt ovat koiraspukuisia (vanha naaras ei suljettu pois kaikista havainnoista). Ruotsissa on havaittu 20 mäntysirkkua, joista 19 on määritetty koiraaksi ja yhden sukupuolta ei ole määritetty (SOF 2017).

Mustapääsirkku *Emberiza melanocephala*

(0, 21, 2) = 23 (1, 0, 0, 2, 0, 0, 1, 0, 2)

23.5. Mustasaari Västra Norrskär k (v) (Timo Hietanen, Jari Helstola, Arto Keskinen, Kari Kuokkanen, Ari Lähteenpää); **14.–16.6.** Inari Ivalo Solojärvi k (v) (Sampo Parkkonen, Sirkka Parkkonen ym.).

Musta-/ruskopääsirkku

Emberiza melanocephala/E. bruniceps

(0, 9, 1) = 10 (0, 0, 1, 0, 0, 0, 0, 1, 0)

21.5. Parainen Utö n (v) (Jorma Tenovuo, Jouni Saario, Merja Saario, Jussi MurtoSaari, Kimmo Kuusisto ym.).

Kategoria E

Patagonianhaapana x haapana

Anas sibilatrix x A. penelope

(0, 0, 1) = 1 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

10.5.–7.6.2004 Rautjärvi Simpele, Kivijärvi k (video) (Jari Kontiokorpi ym.).

Ensimmäinen havainto tästä risteymätyypistä, joka löytyi amerikanhaapanaristeymien tarkemman käsittelyn yhteydessä. Patagonianhaapana pesii nimensä mukaisesti Etelä-Amerikassa. Laji ei luontaisesti harhaidu Eurooppaan, mutta sitä tavataan yleisesti eurooppalaisissa lintutarhoissa. Tällaisia lajipuhtaita tarhakarkureita on havaittu Suomessa aikaisemmin kolmesti: Lappeenrannassa toukokuussa 1977, Espoossa elokuussa 1991 ja Artjärvellä kesäkuussa 2005. Pään kuviot, hartiahöyhenten, ylä- ja alaperän kuvioinnit sekä rinnan väri erottavat tämän risteymätyy-

Oletettu patagonianhaapanan ja haapanan risteymä Rautjärvellä toukokuussa 2004. Tälle risteymätyypille on tyypillistä laajalti vihreä silmän tausta, vaalea otsakilpi loppuu silmän päälle, selkähöyhennyksissä on laajalti tummia keskustoja, rinnan etuosa on väriltään enemmän oranssi kuin pinkki, yläperä on laajalti valkea sekä alaperä mustavalkokirjava. Presumed hybrid between Chileo Wigeon Anas sibilatrix and Eurasian wigeon Anas penelope. JARI KONTIOKORPI, Rautjärvi, 10.5.2004.

pin mm. amerikanhaapana-haapana-risteymästä (Votier ym. 2003).

Pikkukanadanhanhi *Branta hutchinsii*

D. Lajilleen määrittämättömät

Branta hutchinsii/canadensis/risteymät

1.5. Orimattila Artjärvi, Salmela (v) (Petri Haapana).

Kriteerit pikkukanadanhanhen määrittämiseksi Suomessa määriteltiin pari vuotta siten (Huhtinen 2015), jolloin rareiteettikomitea päätyi jakamaan julkaistavat havainnot neljään eri luokkaan (Väisänen ym. 2015). Vaikka Orimattilan linnussa on pikkukanadanhanhiin viittaavia piirteitä, ei dokumentaation tason vuoksi linnun rakenteen ja pukuuntomerkkien yksityiskohtia pystytty varmentamaan, ja havainto sijoitettiin lajilleen määrittämättömien luokkaan. Jotta pienikokoisia kanadanhanhitaksoneita tai pikkukanadanhanhia voitaisiin jatkossa erottaa toisistaan ja toisaalta niiden alalajeja varmuudella määrittää, pitää valokuvien tasoon kiinnittää erityistä huomiota. Lisäksi myös suora vertailu muihin hanhilajeihin auttaa yleensä linnun koon ja rakenteen arvioimisessa.

Intianriisihaukka *Ardeola grayii*

(0, 0, 1) = 1 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

31.8.–2.9. Turku Ävik +1kv jp (v) (Marko Virta ym.).

Ensimmäinen havainto Suomesta ja tieltävästi vasta toinen Euroopasta; aiemmin laji on havaittu ainoastaan Belgiassa 18.–20.7.1988 (Claeys ym. 1989). Nimensä mukaisesti lajin pesimäalueen ydinaluetta on Intian niemimaa, lähimmäksi Suomea pesimäalue ulottuu Persianlahden rannikolla Etelä-Iranissa ja Pohjois-Pakistanissa (Martínez-Vilalta ym. 2017). Laji mielletään lähinnä lyhyen matkan muuttajaksi ja paikkalinnuksi, joskin harhailu esim. Seychelleille kertoo, että se pystyy myös pitempiin lentosuorituksiin. Esiintymisalueen pohjois- ja länsipuolelta on kuitenkin vain hyvin vähän harhailuhavaintoja. Suomea lähimmät havainnot on tehty Kuwaitissa (Porter & Aspinall 2010) ja Kaakkois-Kazakstanis-

sa (Wassink 2010, 2014 & 2015). Näiltäkin alueilta on Suomen havaintopaikalle matkaa noin 4000 kilometriä.

Intianriisihaukka ei ole yleinen laji Euroopan häkkilintumarkkinoilla, mutta haikaroiden tapaiset erikoisemmat lajit vaihtavat usein omistajaa muuten kuin julkisten markkinoiden kautta (Morten Bentzon Hansen, kirj. ilm.). Belgian havainto tehtiin vain 15 kilometrin päässä suuresta yksityisestä haikarakokoelmasta, ja laji tiedetään tuodun Belgiaan ainakin 20 yksilöä 1970-luvulla (Wouter Faveyts, kirj. ilm.). Sitä on myös muutamisessa eurooppalaisissa julkisissa eläintarhoissa (www.zootierliste.de). Näillä perusteilla häkkikarkulaisuus arvioitiin huomattavasti luonnonvaraista harhailua todennäköisemmäksi ja havainto sijoitettiin kategoriaan E.

Hylätyt havainnot

Pikkukanadanhanhi *Branta hutchinsii* **22.9.**

Parikkala Siikalampi (v); **Amerikanhaapana** *Anas americana* **28.–30.9.** Jämsä Alhojärvi n-puk (v); **Amerikanhaapana x haapana** *Anas americana x A. penelope* **27.4.1999** Pukilla Kantele k; **29.4.2006** Joutsa Keskisenlampi k (v); **23.3.–12.5.2014** Kotka-Pyhtää k (v); **Sinisiipitavi** *Anas discors* **23.4.** Pyhäjoki Suni k; **Amerikanmustalintu** *Melanitta americana* **8.5.** Kristiinankaupunki Skaftung +2kv k; **Pilkkaniska** *Melanitta perspicillata* **11.5.** Parainen Utö +2kv k; **Hanhikorppikotka** *Gyps fulvus* **19.8.** Loviisa Aspskär; **24.9.** Kemiönsaari Vänä Gāsharu; **Arokotka** *Aquila nipalensis* **27.9.2015** Pori Enäjärvi 2kv; **Pikkukotka** *Aquila pennata* **8.9.2015** Helsinki Vuosaari maankaatopaikka; **23.5.** Kalajoki Alalampinneva; **30.5.** Mäntsälä Jussinkorpi (v); **20.6.** Ruokolahti Kuokkalampi; **29.9.** Raasepori Karjaa (v); **Isohaarahaukka** *Milvus milvus* **29.3.** Naantali Luonnonmaa; **8.4.** Kökar Hellsö; **16.4.** Lieto Tarvasjoki Rajavuori (v); **Arohiirihaukka** *Buteo rufinus* **11.5.** Siilinjärvi Raasio; **13.5.** Helsinki Niskala; **Välimerenhaukka** *Falco eleonorae* **10.9.** Siikajoki Korvennokka +1kv; **Pohjankiisla** *Uria*

Iomvia 6.11. Hailuoto Marjaniemi 2; 7.11. Hailuoto Marjaniemi; **Västäräkki** *Motacilla alba* 18.4.2015 Kemi Ruutti ssp. *yarrellii* (v); **Taigarautiainen** *Prunella montanella* 21.10. Pori Tahkoluoto; 24.10. Kangasala Ruutana; **Sinirinta** *Luscinia svecica* 21.7. Raahe Pirttiniemi k ssp. *cyaneola*; **Sepeltasku** *Saxicola maurus* 24.10. Riihimäki Sammalistsonsuo ssp. *stejnegeri* (v); **Mustakaularastas** *Turdus atrogularis* 29.7. Valkeakoski Ritvala; **Punakaularastas** *Turdus ruficollis* 5.11. Helsinki Lauttasaari k; **Kenttäkerttunen** *Acrocephalus agricola* 2.6. Espoo Laajalahti k (v); **Tiltalti** *Phylloscopus collybita* 24.9.2015 Pori Tahkoluoto ssp. *tristis*; 9.10. Naantali Sokerimäki ssp. *tristis*; 30.10. Pori Kulmalanmäki ssp. *tristis* (ään); **Kashmirinuulintu** *Phylloscopus humei* 17.9.2011 Loviisa Aspskär; 9.11. Hyvinkää Vieremä; **Ruskouulintu** *Phylloscopus fuscatu* 22.9. Pori Kallio; **Valkopäätiainen** *Cyanistes cyanus* 6.5. Pälkäne Rautajärvi 2; **Viitaiainen** *Poecile palustris* 1.10.2010 Raasepori Karjaa Mustion ruukki; 30.1. Tohmajärvi Kemie; **Nokivaris** *Corvus corone corone* 20.5. Porvoo Söderskär; 26.5. Parainen Jurmo; **Mäntysirkku** *Emberiza leucocephalos* 11.–15.11.2006 Oulainen Piipsjärvi n; 21.10.2007 Kokkola Öja; 25.1.–16.2.2012 Paimio Vartsalo; 8.2.2014 Hamina Uusi-Summa; **Mäntysirkku x keltasirkku** *Emberiza leucocephalos x E. citrinella* 11.2.2001 Kangasala Herttuaala (v); 26.–27.4.2015 Joensuu Eno

Siikavaara k (v); **Kultasirkku** *Emberiza aureola* 24.5.2014 Pälkäne Rautajärvi k.

Aikaisemmin hyväksytyt ja uusintakäsittelyssä hylätyt havainnot

Amerikanhaapana x haapana x *Anas americana x A. penelope* 28.4.–5.5.2010 Raasepori Lämpträsket k; 2.5.2013 Rauma Otajärvi k; **Alppikiitäjä** *Apus melba* 29.5.2012 Vantaa lentoasema; **Mustakaularastas** *Turdus atrogularis* 30.3.2015 Helsinki Kaivopuisto; **Mäntysirkku** *Emberiza leucocephalos* 6.–7.12.1997 Lappeenranta Toikansuo n; 1.1.–2.4.1999 Himanka kaatopaikka; 12.–13.12.1999 Kangasala Vääksey.

Lisäykset ja korjaukset

Avosetti *Recurvirostra avosetta*

9.4.1989 Karjaa Bälaby (Christer Kalenius, Karl-Johan Juslin, Magnus Nordman).

Aiemmin jo Lohjan puolelta hyväksytty havainto hyväksyttiin nyt myös Karjaan puolelta.

Punapäällepinkäinen *Lanius senator*

21.–22.9.1991 Lohja Paloniemi 1kv ssp. *niloticus*.

Jo aiemmin hyväksytylle syksyiselle nuorelle linnulle hyväksyttiin nyt myös alalaji.

Käsittelyssä olevat havainnot

Amerikantukkasotka *Aythya collaris* 22.–24.10. Keitele Suvantojärvi k; **Isohaara-haukka** *Milvus milvus* 5.4. Mynämäki Mietoinen Silakkari; **Kalatiira** *Sterna hirundo* 28.5.2010 Pori Yyteri ssp. *longipennis* (v); 26.5.2015 Helsinki Pihlajasaari ssp. *longipennis* (v); **Mustakaularastas** *Turdus atrogularis* 3.12. Helsinki Lauttasaari 1kv k (v); 6.12.–14.1.2017 Helsinki Hernesaari Munkisaari k (v); **Pensassirkkalintu** *Locustella naevia* 31.5. Turku Paimalantie (r,v); 14.6. Turku Vähäjoki (r,v); 2.7. Kaarina Piikkiönlahti (r,v); 30.7. Salo Uskelanjoki (r,v); **Tiltalti** *Phylloscopus collybita* 17.5.2010 Helsinki Santahamina ssp. *tristis* (v,video); 14.5.2013 Pyhtää Ristisaari ssp. *tristis* (v); 19.5.2013 Hanke Uddskatan lintuasema ssp. *tristis* (v,video); 25.5.2013 Kirkkonummi Pampskatan ssp. *tristis* (ään); 30.5.2013 Loviisa Aspskär ssp. *tristis* (r,v); 1.–2.6.2013 Lemland Lägskär ssp. *tristis* (v,ään); 2.6.2013 Rauma Kylmäpihlaja ssp. *tristis* (ään); 6.6.2013 Pyhäjoki Parhalahti ssp. *tristis* (ään); 6.6.2013 Luoto Öuran ssp. *tristis* (v,ään); 13.6.2013 Lemland Lägskär ssp. *tristis* (v,video); 27.6.2013 Lemland Lägskär ssp. *tristis* (ään); 20.5.2014 Siikajoki Varesäikkä ssp. *tristis*; 24.5.2014 Pori Iso-Enskeri ssp. *tristis* (v,ään); 31.5.2014 Lappeenranta Vihtolantie ssp. *tristis* (v,ään); 8.6.2014 Kajaani Seppälä 2kv k ssp. *tristis* (r,v,hnäyte);

Maamme ensimmäinen intianriisihaikara sijoitettiin todennäköisten häkkikarkulaisten joukkoon E-kategoriaan. Toisin kuin räikkähaikaralla, tumma väritys intianriisihaikaran uloimpien käsikulmien ulkohöydyissä ja laajemminkin karkiosissa on tyypillistä myös aikuispuvun sulissa, ja siten se ei ole viite linnun esiakuisuudesta. Indian Pond Heron *Ardeola grayii*. PERTTI NIEMINEN, Turku, 31.8.2016.

8.5.2015 Virolahti Vilkkiläntura ssp. *tristis* (ä); **30.5.2015** Parainen Jurmo ssp. *tristis* (video,ään); **10.5.** Helsinki Lauttasaari k ssp. *tristis* (v,ä); **29.5.** Helsinki Lauttasaari k ssp. *tristis* (ään); **29.5.** Mustasaari Västra Norrskär ssp. *tristis* (video); **3.–8.6.** Karstula Maja-aho k ssp. *tristis* (ään); **12.6.** Suomussalmi Kerävaara k ssp. *tristis* (ään); **Valkopäätiainen** *Cyanistes cyanus* **1.11.2015** Espoo Laajalah-ti; **22.11.2015–29.2.** Helsinki Fastholma (v); **27.–29.11.2015** Saarijärvi Kolkanlahti (v); **19.–20.12.2015** Kontiolahti Puntarikoski (v); **2.1.–10.4.** Kontiolahti Jakokoski (r,v,hnäyte); **18.–19.4.** Kaavi Maarianvaara (v); **Valkopäätiainen x sinitäinen** *Cyanistes cyanus* x *C. caeruleus* **18.–26.2.2015** Haapajärvi Koivuhaka (v); **19.–20.3.2015** Rautavaara Marjomäki (v); **23.1.–2.4.** Kuhmoinen Hassi (v); **Isolepinkäinen** *Lanius excubitor* **30.10.–8.11.2009** Länsi-Turunmaa Utö ssp. *sibiricus* (v); **6.12.2009–13.1.2010** Helsinki Seurasääri ssp. *sibiricus* (v); **17.2.–11.3.2012** Mäntyharju Varpanen ssp. *sibiricus* (v); **22.2.–23.2.2013** Kirkkonummi Böle ssp. *sibiricus* (v); **17.11.2014** Lu-
via Säppi ssp. *sibiricus* (v).

Kiitokset

Pirkka Aalto, Tapio Aalto, Mark Adams (Natural History Museum, Tring), Chris Batty, Sander Bot, Dermot Breen, Christian Brinkman, José Luis Copete, Anders Eriksson, Wouter Faveyts, Dick Forsman, Giancarlo Fracasso, Paul French, Simay Gabor, Raymond Galea, Steve Gantlett, Dick Groenendijk, Hein van Grouw, Morten Bentzon Hansen, Alexander Hellquist, Magnus Hellström, Chas Holt, Dave Irons, Frederic Jiguet, Sakari Kauppinen, Yann Kolbeinson, Laura Kvist, Christopher König, Johannes Laber, Markus Lampinen, Joern Lehmhus, Tony Leukering, Andreas Lindén, Antero Lindholm, Rami Lindroos, Vladimir Loskot (Natural History Museum, St Petersburg), Maria Matantseva, James McCallum, Krister Mild, Richard Millington, Steve Mlodinov, Herma van Oosten, Uku Paal, Ilya Panov, Simon Rix, Tadeusz Stawarczyk, Rasmus Strack, József Szabó, João Tiago Rocha Tavares, Martin Vavrik, Alexander Vesvolkin (Natural History Museum, St Petersburg), Bernard Volet ja Arend Wassink avustivat eri tavoin RK:n toimintaa.

Kirjallisuus

Alström, P., Mild, K. & Zetterström, D. 2003: Pipits & wagtails of Europe, Asia and North America: identification and systematics. – London.
Bot, S., Gronendijk, D., & van Oosten, H. H. 2014: Eastern yellow wagtails in Europe: identification and vocalisations. – Dutch Birding 36: 295–311.
Camphuysen C. J. 2007: Sulidae: Gannets and boobies. – Technical documents 4.1, Handbook on Oil Impact Assessment, version 1.0. Online edition, www.oiledwildlife.eu.
Chandler, R. 2009: Shorebirds of the Northern Hemisphere. – Published by Christopher Helm, London.
Claeys G., De Bruyker, H. & Geers, V. 1989: Eerste waarneming in België en West-Europa van een Indische Ralreiger *Ardeola grayii*. – Oriolus 55 (2): 73–75.

Clement, P. 2017: Trumpeter Finch (*Bucanetes githagineus*). – Teoksessa: del Hoyo, J., Elliott, A., Sargatal, J., Christie, D. A. & de Juana, E. (toim.), Handbook of the Birds of the World Alive. Lynx Edicions, Barcelona. <http://www.hbw.com/node/61379>, viitattu 6.4.2016.
Collar, N. 2017: Desert Wheatear (*Oenanthe deserti*). – Teoksessa: del Hoyo, J., Elliott, A., Sargatal, J., Christie, D. A. & de Juana, E. (toim.), Handbook of the Birds of the World Alive. Lynx Edicions, Barcelona. <http://www.hbw.com/node/58549>, viitattu 6.4.2016.
Cramp, S., Simmons, K. E. L., Perrins, C. M. 1977–1994: Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. The Birds of the Western Palearctic. Volumes I–IX. – Oxford University Press, Oxford.
Edman, A. & Ottvall, R. 2016: Brandkronad kungsfågel på frammarsch. – Anser 2016(4): 6–12.
Forsman, D. 2016: Flight identification of raptors of Europe, North Africa and the Middle East. – Helm Identification Guides.
Hayman, P., Marchant, J., Prater, T. 1986: Shorebirds – An identification guide to the waders of the world. – Published by Christopher Helm, London.
Hellquist, A. 2006: Bestämning av isländsk rödspov *Limosa limosa islandica*. – Vår Fågelvärld 65(3): 30–39.
Hellquist, A. 2015: Bestämning av tallparvshonor. – Vår Fågelvärld 74: 34–44.
Holling, M. and the Rare Breeding Birds Panel 2015: Rare breeding birds in the United Kingdom in 2013. – British Birds 108: 373–422.
Huhtinen, H. 2015: Pienet kanadanhanhet – suuret määrityshaasteet. – Linnut 50(3): 26–35.
Huhtinen, H. 2016: Ensimmäinen kesäinen *nigricans*-alalajin sepelhanhi Suomessa. – Linnut 51(4): 29–35.
Lampila, P. 2017: Ensimmäinen syyshavainto Pohjoismaista: *feldegg*-keltävästäräkki kävi Norrskärillä. – Linnut 52(1): 44–46.
Lehikoinen, A. & Huhtinen, H. 2016: Västäräkin *leucopsis*-alalaji ensi kertaa Suomessa. – Linnut 51(2): 33–37.
Lehikoinen, A. & Vähätalo, A. 2000: Lintujen muuton ajoittuminen Hangon lintuasemalla vuosina 1979–1999. Phenology of bird migration at the Hanko Bird Observatory, Finland, in 1979–1999. – Tringa 27: 150–226.
Martin, J. 2002: Unusual Brent Geese in Norfolk and Hampshire. – British Birds 95: 129–136.
Martínez-Vilalta, A., Motis, A. & Kirwan, G. M. 2017: Indian Pond-heron (*Ardeola grayii*). Teoksessa: del Hoyo, J., Elliott, A., Sargatal, J., Christie, D. A. & de Juana, E. (toim.), Handbook of the Birds of the World Alive. – Lynx Edicions, Barcelona. (<http://www.hbw.com/node/52699>, viitattu 13.3.2017).
Millington, R. 1997: Separation of Black Brant, Dark-bellied Brent Goose and Pale-bellied Brent Goose. – Birding World 10: 11–15.
Noskov, G. A., Rymkevich, T. A. & Gaginskaya, A. R. (toim.) 2016: Migration of birds of North-west Russia. Non-passerines. – St. Petersburg: ANO LA “Professional”. 656 s.
Olsen, K. M. & Larsson, H. 2004: Gulls of Europe, Asia and North America. Second Edition. – Published by Christopher Helm, London.
Porter, R. & Aspinall, S. 2010: Birds of the Middle East. 2nd edition. – Christopher Helm, London.
Reeber, S. 2015: Wildfowl of Europe, Asia and North America. – Published by Christopher Helm, London.
SOF 2017: Raritetskatalogen. – www.sofnet.org/sveriges-ornitologiska-forening/raritetskatalogen, viitattu 6.4.2017.
Supponen, V. 2017: Bongari 2016: 24–27.

Votier, S. C., Harrop, A. H. J. & Denny, M. 2003: A review of the status and identification of American Wigeon in Britain and Ireland. – British Birds 96: 2–22.
Vuorinen, J., Prater, T., Marchant, J. 1979: Kahlaajaopas – holarktisten kahlaajien lajin ja iän määrittäminen. – Lintutieto, Helsinki.
Väisänen, R., Huhtinen, H., Lampila P., Lehikoinen, A., Lehikoinen, P., Normaja, J. & Velmala, W. 2015: Rariteetikomitean hyväksymät vuoden 2014 harvinaisuushavainnot. – Linnut-vuosikirja 2014: 78–93.
Wassink, A. 2010: Birds of Kazakhstan: new and interesting data, part 3. – Dutch Birding 32(2): 128–130.
Wassink, A. 2014: Birds of Kazakhstan: new and interesting data, part 5. – Dutch Birding 36(2): 114–120.
Wassink, A. 2015: Birds of Kazakhstan: new and interesting data, part 6. – Dutch Birding 37(1): 28–32.
Wynn, R. B. 2003: Further developments in “Black Brant” identification, including the effects of body moult on the wintering grounds. – British Birds 96: 297–301.

Summary:

Rare birds in Finland in 2016

■ This report of the Finnish National Rarities Committee reports all accepted records for the year 2016, as well as some older previously unpublished records. Some records are still under consideration and will be published in the following reports. Records of birds in different categories and rejected records are listed separately.

The details included for each record are: date and locality, number of birds if more than one, other details if known (kv = calendar year, jp = adult breeding plumage, tp = winter plumage, vp = transient plumage, n-pk = female plumage, pm = fledgling, r = trapped, ringed, v = photographed, video = videoed, ään = sound recorded (and this evidence seen or heard by the committee; of records submitted in 2016, 73% were supported with such “hard evidence”), W (= west) etc. refers to migrating birds and their flying directions.

The three numbers in brackets after each species name give the total number of individuals observed in Finland (1) before 1975, (2) in the period 1975–2015 and (3) in 2016, respectively. They are followed by the total number of individuals and then nine numbers in brackets, which give the numbers during years 2007–2015.

Two new species, Upland Sandpiper *Bartramia longicauda* and Taiga Flycatcher *Ficedula albicilla* were added to category A of the Finnish list. Other accepted species with less than five earlier records were Black Scoter *Melanitta americana* (5th), Rufous Bush Robin *Cercotrichas galactotes* (2nd) and Trumpeter Finch *Bucanetes githagineus* (4th). The first record of Indian Pond Heron *Ardeola grayii* was added to category E. The year 2016 was extremely good with new record numbers for Siberian Accentor *Prunella montanella* (66), Isabelline Wheatear *Oenanthe isabellina* (5), Eastern Olivaceous Warbler *Iduna pallida* (2), Firecrest *Regulus ignicapilla* (10) and Pine Bunting *Emberiza leucocephalos* (2). The Finnish list has 477 species in categories A–C in the end of year 2016.